28րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7598 22 ԱՊՐԻԼ 1911 ՈՒՐԲԱԹ 5 Mai 1911 28me année N.7598 نومرو ۷۵۹۸ ۲۲ نیسان ۱۳۲۷ جمعه

ԱՐԵՒԵԼՔ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1883ին FONDÉ EN 1883 بازاردن ماعدا هركون نشر اولنور . تاریخ تأسیسی ۱۸۸۳

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ-ԳԱԼԱԹԻԱ
« AREVELK »
JOURNAL ARMÉNIEN
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE
KARÉKIN BOYADJIAN
CONSTANTINOPLE-GALATA

آره‌ولك
نسخه‌سی
۱۰ پاره
10 ՓԱՐԱ

آره‌ولك
یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیاز ومدیری قره‌كین بویاجیان
درسعادت غلطه
ابونه فیاتلری پوسته اجرتیله برابر ولایات ایچون سنه‌لكی ۱۰۰ آلتی آیلغی ۵۴ غروشدر .

Բաժանորդագր.	Տարեկան	Վեցամսեայ
Գաւառներու	» 100	» 54 դրշ.
Արտասահման	» 35	» 20 ֆրք.

ԸՆԴԴԻՄՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԻ

Զորեքշաբթի գիշերուան Երեսփոխանական Ժողովը որ տեղի ունեցաւ հայ-կաթոլիկներու Սաքըզ Աղաճի Պատրիարքարանը, գրեթէ բոլոր երեսփոխաններու ներկայութեամբ, ի բաց առեալ կրօնականները, մխիթարական էր։

Նախ որ, ժողովին գումարումէն իսկ Թիւրքեան Գերապայծառի անհեթեթ յաւակնութիւններուն արժանաւոր ապտակ մը կուտային, երկրորդ՝ միաձայնու կերպով պատրաստակամութիւն կը յայտնէին կռիւ մղելու, իրենց ոտնակոխ եղած իրաւունքները պաշտպանելու համար։

Այսպէս ուրեմն, կրնանք ըսել որ այսօրուընէ պայքարը սկսած է հայ կաթոլիկ ժողովուրդին ու իր անձկամիտ կղերին միջեւ։ Արդէն իսկ յանձնախումբ մը կազմուած է որպէս զի Թիւրքեան Սրբազանի դէմ բանալիք ուղղութիւնը ճշդէ և այս յանձնախումբը որ իր մէջ կը պարունակէ կաթոլիկ հասարակութեան կարողագոյն տարրերը, անշուշտ կատարեալ կերպով գործ պիտի տեսնայ և պիտի կրնայ իր վրայ դրուած յոյսերը իրականացնել։

Բայց ըստ իս, այսպիսի կենսական ու վճռական կռիւ մը մղելու համար բաւական չեն Երեսփ. Ժողով ու յանձնախումբ։ Հարկ է նաեւ կազմակերպել ժողովրդական ընդդիմութիւնը, բողոքի ընդհանուր արտայայտութիւն մը յառաջ բերելու համար բո՛ն իսկ այն զանգուածին կողմէ, որուն դիւրահաւանութեան և միամիտ ուղղամտութեան կռթնած՝ ամէն կրօնքներու կրօնաւորներ իրենց նախճիրները կը գործեն։

Միթինկի գաղափարը, որ արդէն մէջտեղ նետուած է, պէտք է մարմին առնէ, պէտք է ժողովրդային ցոյցեր կազմակերպել ամէն կողմ, հրաւիրել [illegible] բազմութիւնը և փրկարար Խօսքը ըսել անոր։ Թո՛ղ Թիւրքեաններ չկարծեն թէ ընդդիմութիւնը զարգացածներու կողմէն է միայն, այլ նաեւ այն ոգէտ կարծուած ժողովուրդին կողմէ, որ թէեւ աստուածաբանական նրբութիւնները չգիտեր բայց գուցէ շատ աւելի հաւատացեալ է Աստուծոյ առջեւ, քան նոյնիսկ Համբ. Պապը որուն զարշապարը համբուրելու փութացած է Թիւրքեան Գերապայծառ, ի գինաց իր հօտին, որ այսպիսի պաշտօն մը չէր յանձնած իրեն բնաւ։

Վերջապէս ժամանակը հասած է որ հայ կաթոլիկ հասարակութիւնն ալ, միւս բոլոր կաթոլիկ լուսաւորեալ աշխարհին հետ համընթաց քալէ և ցոյց տայ անդրլեռնական պապականութեան թէ՛ մարդկային խիղճը չկրնար այլեւս գերին ըլլալ միջնադարեան խաւարամտութեան և թէ՛ ալ չուզեր ճանչնալ այն հրէշային Աստուածը որ, ըստ Թիւրքեաններու տեսաւոր խելապատակին, իր իշխանութիւնը ատելութեամբ, սպառնալիքներով, դժոխքի բոցերով, բանադրանքներով ու նզովքներով կ'ուզէ պաշտպանել, մինչ բո՛ւն ճշմարիտ հաւատքը, ազատ ու կենսաւոր, միշտ դէպի աւելի սէր, աւելի ներողամտութիւն, աւելի եղբայրութիւն կը դիմէ։ Մեր հայ կաթոլիկ մտաւորական, վարիչ տարրին պարտականութիւնն է իջնել հրապարակ և գիրագոյն ճշմարտութեան և լոյսի խօսքերը խօսիլ սահմռկած ու շուարած ոգէտ ժողովրդին՝ որուն այս աշխարհի մէջ կրած իրական տանջանքները բաւ չհամարելով՝ կարգ մը սեւհոգի ու սեւազգեստ գլուխներ՝ կ'ուզեն անդրաշխարհեան ցնորածին դժոխքներու մղձաւանջովն ալ սարսափեցնել։

Ատենն է որ այդ մարդոց երեսին պոռալ. — Զէ՛, չենք ուզեր, ո՛չ ձեր շղթաները մեր վիզերուն՝ ո՛չ ալ ձեր կրունկները մեր հոգիներուն վրայ, ո՛չ ձեր ատելութեան կրօնքը և ո՛չ ձեր Նզովքի սպառնալութիւնները ... մենք ճշմարիտ հաւատքը կ'ուզենք, սիրոյ տիեզերական հաւատքը։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԴԻՒԱՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ ԻՆՉՊԷՍ ԿԸ ԳՈՐԾԷ ԵՒ ԻՆՉ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐ ԿՈՒՆԵՆԱՅ

Թէ միջազգային գործերը շատ անգամ ինչպէս կը կնճռոտին դիւանագիտութեան դանդաղութեամբ կամ մանուածապատ խորհրդաւորութեամբը, բացատրելու հարկ չկայ։ Բաւական է յիշել երեք օրինակ միայն բիւրաւոր օրինակներէն անցեալին վերաբերեալ, և մէկ օրինակ ալ ներկայի արդիութիւն ունեցողներէն։

1. Եթէ գեհենապարտ Համիտի ժամանակ եւրոպական դիւանագիտութիւնը ըստ պարագային և խնդրոյն կարեւորութեան համեմատաբար արագ և յստակ գործէր, և ոչ թէ դանդաղ ու խորհրդաւոր չգործէր հայկական նահանգներու բարենորոգման խնդրոյն մէջ, դժոխային [illegible] չպիտի համարձակէր այնքան մարդկային անմեղ արիւններ թափել տալ իր բռնակալական ընդոծին ախորժակը յագեցնելու համար, որով ոչ երկիրը կը զրկուէր այնքան արդիւնաբերող բազուկներէ և ոչ ալ պատմութիւնը կը լեցուէր այնքան արիւնալից էջերով։

2. Եթէ 1897ին եւրոպական դիւանագիտութիւնը պէտք եղած արագութեամբ ու մանաւանդ յստակ ու անկեղծ ուղղութեամբ գործէր, Յունաստանը չպիտի համարձակէր պատերազմի ձեռնարկել Թուրքիոյ դէմ, որ երկուստեք այն մարդու և դրամի կորուստ պատճառելէ զատ՝ հաւասարապէս վնասակար եղաւ թէ մէկ և թէ միւս կողմին, զի ինչպէս որ պարտեալ Յունաստանը ահագին վնասներ կրեց, յաղթական Թուրքիան ալ դրական բան մը չշահեցաւ, ըստ որում ոչ միայն գրաւուած այնքան հողերէն մաս մը անգամ չմնաց իրեն, այլ և Կրետէ կղզին ալ՝ որ պատերազմին սկզբնական պատճառն էր, ձեռքէ հանելու պէս վիճակի մը մէջ ինկաւ, վիճակ մը՝ որ ցայսօր իսկ տակաւին չէ պարզուած։ Մինչ դիւանագիտութիւնը շատ դիւրաւ կրնար թէ պատերազմին առաջքն առնել և թէ հետեւանքներն խափանել, բաւական է թէ անկեղծօրէն ուզէր և իր միտքը արագ ու պայծառ կերպով յայտնել փութար երկու կողմին միանգամայն բուն ժամանակին։

3. Կրետէի խնդիրը այսքան կնճռոտ ու անելանելի վիճակի մէջ ինկողն պատճառը եւրոպական դիւանագիտութեան դանդաղութիւնը ու տարտամութիւնը ըլլալուն պէս, դարձեալ նոյն այդ դիւանագիտութեան տարօրինակ ձեւականութիւններուն երեսէն է որ երկարելով կերկարի ու որոշ լուծման մը չյանգիր այսքան տարիէ ի վեր, և անստոյգ կացութիւն մը և վրդովեցուցիչ մտահոգութիւն մը ստեղծած է խնդրոյն շահագրգռուող երեք կողմերուն համար առհասարակ, այսինքն թէ Կրետէի, թէ Յունաստանի և թէ Թուրքիոյ համար — ինչպէս նաեւ կրնամ ըսել թէ չորս պաշտպան տէրութեանց համար ալ, վասն զի անոնք ալ շուարած մնացեր են և չեն գիտեր թէ ինչպէս պիտի լուծեն այս խնդիրը որ երեք կողմերը միանգամայն գոհ ըլլան, որովհետեւ հակընդդէմ շահ ունեցող ամէն կողմերը հաւասարապէս գոհ ձգելու գաղտնիքը տակաւին չէ գտած մարդկային իմացականութիւնը։

Գալով ներկայ արդիութիւն ունեցող պարագային, Մարոքի խնդիրն է այն, որու մասին եթէ եւրոպական դիւանագիտութիւնը արագ, անկեղծ ու վճռական քայլեր առնէր, փոխանակ Ալճեզիրասի լաբիւրինթոսային դեսպանախորհուրդին պատրաստ խորհրդաւորութեան կնճռոտութիւններն ստեղծելու, շատ արիւններ խնայուած կ'ըլլային Արաբացիներու ծայրագոյն արեւմուտք եղած Մարոքի դժբախտ երկրին, զի Ֆրանսա ու Սպանիա խաղաղիկ մուտք մը պիտի ընէին անոր խառնակուող ներսերը, բազմակարգ վարչութիւններ ու կառավարութիւններ կը հաստատէին, պահելով միշտ երկրին քաղաքական գոյութիւնը գէթ ըստ օրինակի Թունուզի պէյութեան — մինչ այժմ [illegible] կորանցնելու վրայ է իր քաղաքական գոյութիւնը՝ բաժնուելով Անգլիոյ, Ֆրանսայի Գերմանիոյ ու Սպանիոյ միջեւ։ Իսկ Ալճեզիրասի դեսպանախորհուրդին ի վեր գործուած այնքան աւերներն ու թափուած արիւններն ալ զուտ և աւելորդ տեղ գացած կ'ըլլան։

Որչափ յանկալի էր որ դիւանագիտութիւնը կամ խնդիր մը չյանէր ձեռքը և կամ առնելէն յետոյ շուտ և մեկին կերպով լուծէր զայն՝ փոխանակ տարիներով ծամծմելու, խաղցնելու և [illegible] ընելով ձգելու։

Ո՛չ տակաւին նոյնիսկ ալբանական ապստամբութեան խնդրոյն մէջ ալ դիւանագիտութիւնը իր խաղցած բաժինն ունի, որովհետեւ Գարատաղի յայտնի պաշտպանութիւնը տեսնելով հանդերձ ի նպաստ ապստամբներուն, և սոյն տէրութեան [illegible] որ ազգաձեռներն ընէ Չէթինեի մէջ [illegible] համար բրած օգնութիւններուն ու ընծայուած հոգածութիւններ, այնպիսի ընթացք մը բռնած է այդ անուղղ և անկեղծուաւոր [illegible] դիւանագիտութիւնը, որ Գարատաղ իր գլուխէն չհեղեր, թէեւ խորհուրդներ ու կը չէզոքութեան իրեն ետ կենալու համար իր այդ կողմնակալ ընթացքէն։ Բայց ո՛վ չի գիտեր թէ Եւրոպայի մանրադիտական թագաւորութիւնը (Գարատաղը) անմիջապէս ու վճռական կերպով ետ կը կենար իր այդ ընթացքէն, եթէ դիւանագիտութեան իրեն տուած խորհուրդները ու բրած դիտողութիւնները մեկին պարզ յստակ և անկեղծ ըլլային։

Ո՛վ դիւանագիտութիւն, ինչ չարիքներ չես գործեր և ի՛նչ բարիքներ չես կրնար գործել, եթէ միայն ուզես։

ՄԱՐԿՈՍ ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Բեթերպուրկէն «Նիւ-Եորք Հէրըլտ»ի ղրկուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ հակառակ օտար մամուլին բրած յայտարարութիւններուն, Բոցտամի տեսակցութենէն ետքը Ռուսիոյ և Գերմանիոյ միջեւ սկսուած բանակցութիւնները ո՛չ միայն եզր մը չեն յանգած, այլեւ անոնք ձախորդ երեւոյթ մը առած են որ հարկ պիտի ըլլայ կարծիքներու նոր փոխանակութիւն մը ընել։ Կարծիքներու այս փոխանակութիւնը անհրաժեշտ է, որպէսզի երկու տէրութիւնները Անգլիոյ հաճութեամբ կարենան կարգադրել Պարսկաստանի և Թուրքիոյ մէջ իրենց ունեցած շահերը։

ԱՆԳԼԻԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԻՐԱՒԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Եթէ Ամերիկայի Խորհրդարանին մէջ իրաւարար ատեաններու մասին վիճաբանութիւնները դեռ սկսած չեն, պատճառը այն է որ օրակարգը շատ աւելի կարեւոր և տնտեսական խնդիրներով ծանրաբեռնուած է։ Յայտնի է որ առաջարկը մեծ ընդդիմութեան չպիտի բախի. կը վախցուի միայն որ կարգ մը ծերակուտականներ դիտողութիւն ընեն. թէեւ այս ծերակուտականները բազմաթիւ չեն և սակայն իրենց ընդդիմութիւնը քիչ մը մտահոգութիւն պատճառելու բաւական ունի, որովհետեւ դաշնագրութեան վաւերացման համար անդամներուն երկու երրորդին քուէն անհրաժեշտ է։

ՉԱՐԱԳՈՐԾ ՄԸ ՈՐ ԻՐ ԶՈՀԻՆ ՆՇԱՆԱԾԸ ԿԸԼԼԱՅ

Ուիլեմ Տաուտ անուն անհատ գող մը, անցեալ տարի, յուլիս 27ի օրը, ցերեկէն ետքը ժամը 3ին Բարիզի Պէօթէն Բուլուէ փողոցին մէջ գտնուած տուն մը կը մտնէ։ Աճապարանքով սանդուխէն վեր ելլելով վեցերորդ յարկը կը հասնի որ իր շահատակութիւններուն սովորական վայրն է եղեր։ Տաուտ մասնագիտութիւնը ունի եղեր գողութիւն ընելու յարկաբաժիններու [illegible] երբ այս վերջինները իրենց տէրերուն տանը մէջ կ'ըլլան։ Զարագործը բանալին վրան ձգուած դուռ մը տեսնելով կը բանայ, ու ի՛նչ տեսնէ, գեղեցիկ, սիրուն աղջիկ մը որ մահճակալին մէջ պառկած էր։ Օր. Սիւզան Մէթիվիէն էր, որ հիւանդ ըլլալուն պատճառաւ, արտօնութիւն ստացած էր իր տէրերէն գալ տանը հանգչելու։ Զարագործը առանց շփոթելու խելքն անմեղ ձայնով մը կը հարցնէ. «Կարուհի Օրիորդ Մատմը հո՞ս կը բնակի։ — Ո՛չ, պարո՛ն, կը պատասխանէ գեղանի աղջիկը. այս տանը մէջ այդ անունով կարուհի անգամ

(۱۸)

عبدالحمید وشرلوق هولمس

برنجی قسم :

ظالم ایله مجهول بری برینه قارشی

آلتنجی باب

غیر اختیاری قورتاریجیلر

چیقمقده وقارشی طرفده ایسه ، یانغینك الولری حالا یوكسلمكده ایدی .

قومرال كنج :

— استانبوله طوغرو كیده‌جكمزی سویله‌مكی اونوتدم ، دیدی .

صوكره ، جیبندن سیغاره قوطوسنی چیقاره‌رق ، بردانه كندیسی یاقدی وبرر دانه‌ده علی عثمان ایله صادقه اكرام ایتدی .

صاندال ایلریله‌یوردی . درونده بولنانلر ، تضییق ایدیجی برسكوتده بولونه‌رق هپسنك‌ده درین براندیشه‌ده بولندیغی آشكاردی . فقط ، آنلرك آره‌سنده ، علی عثمان ، بوغریب وهیجان انگیز وقعه‌لردن اوزرینه ، دیگرلردن دها زیاده آغیر وآجی اضطرابه دوچار اولمشدی .

قومرال كنج « سزدخی بزم قدر تهلكه‌ده بولونیورسكز » سوزی ، بوتون حقیقت مدهشه‌یی كندیسنه حس وادراك ایتدیرمكه كفایت ایتمشدی . بوسوزك درجۀ صحتنی شیمدی آكلایوردی . هیچ اولمازسه ، هپسی بردن كیتمش اوله‌لردی ، صادق ایله كندیسی صباح اولمازدن اول اوه عودت ایدوب ، شو كیجه سركذشتلرینی كتم ایده‌بیله‌جكلردی . حالبوكه هنوز ایكی كشی صانداله قالمش اولوب ، آنلرك نره‌یه كیده‌جكلرینی بیله بیلمه‌یورلردی . صوكره ، برقاچ ساعتدن بری جریان ایدن واقعه‌لری خاطرینه كتیره‌رك ، حقیقةً پك مخاطره‌لی برحالده بولندقلرینی حس ایتدی . بوكیجه تنزهلرندن بعض اثر واماره‌لر قالمشدی : اول امرده ، یكی محله‌ده پولیسلرله یوزباشی شكری بك كندیلرینی كورمشلردی . صوكره ، فریلداق مسیره‌سنك جوارنده باغیرمقده اولان وهرحالده فرار ایدنلر تعقیب ایتمكده اولدیغی دركار بولنان كولكه خاطرینه وارد اولدی . عریض وعمیق برتحقیقات اجرا ایدیله‌جك اولسه‌یدی ، كندیلری حقنده دخی سوء ظن حصوله كله‌بیلیردی . اوحالده ، كندیسی وخصوصیله پدری نه اوله‌جقدی ؟ زواللی كنجی اك زیاده اندیشه‌یه القا ایدن ، پدری ایدی .

— فرض ایده‌لم كه هرشیئی اقرار ایتدك . بو آدملری ، واقع اولان تهدیدات اوزرینه قاچیرمغه مجبور اولدق ، دیه‌لم ، ذاتاً عین حقیقت‌ده بودر . بوصورتله یاقه‌مزی قورتاره بیله‌جكمی‌یز ؟ ظاهر حال ، بزم علیهمزده‌در : كیجه وقتی یكی محله‌لره قدر تنزهه چیقیشمز ، صوكره دها اوته‌سنه ، خالی ساحللره قدر ایلری وارمه‌مز ، هرنه قدر صورت طبیعه‌ده وقوع بولمش ایسه‌ده ، بونلر هپ داعئ شبهه اوله‌جق دلائلدن عد اولنه‌بیلیر ...

علی عثمان بورالرینی دوشوندكچه ، صاندال ایله تنزهه چیقمش اولدقلرندن دولایی اظهار ندامت ایدییوردی .

قومرال كنج ، اوصیره‌ده ضبطیه مأمورینك فكرندن كچن شیلری آكلایه‌رق ، بردقیقه آنك اندیشناك چهره‌سنه عطف نظر ایتدكدن صوكره :

— عجائب ! كورویورم كه : سزك كبی مروت پرور بركنج ایچون ، باعث مسرت اولمه‌سی ایجاب ایدن بروقعه ، بالعكس بادئ اندیشه اولویور ، دیدی .

علی عثمان ، بوسوزلرك تأثیریله وجودینك صارصلدیغنی حس ایتدی .

یدنجی باب

بردرس

قومرال كنج سوزینه دوام ایده‌رك :

— جناب حق بعضاً غایت مصیب تصحیحاتلر اجرا ایدر . پدرلرك خطالرینی اولادلرینك یدیله تصحیح ایتدیكی كبی ، پدرلرك كناهلرینی‌ده اولادلرینك واسطه‌سیله تطهیر ایدر .

علی عثمان درحال جواب ورمه‌دی . بوكنایه كندیسنه پك آغیر كله‌رك تأثیرینی موجب اولدی . دلیقانلی كندی پدرینی سویور وآنك حقنده واقع اولان برتحقیراته تحمل ایده‌مه‌یوردی . بناءً علیه ، شدتله مرقومه خطاباً :

— نه دیمك ایسته‌دیككزی آكلایه‌مایورم . شاید بوكنایه‌كز طوغرودن طوغرویه بكا وپدریمه عائد ایسه ، سزك سوزلریكزه قطعیاً روی رضا كوستره‌مه‌یه‌جكم ، دیدی .

مرقوم تبسم ایده‌رك :

— بنم كنایه‌م محضا جناب حقه عائددر . اوهرشیئی پك اعلا ترتیب ایدر : سزك صاندالكز ساحلده بولنماسه‌یدی ، احتمالدركه ، پدریكزك دست شدتنه كرفتار اوله‌جق ایدك . ایشته بونی آكلاتمق ایسته‌یوردم ، دیدی .

— علی عثمان حدتله !

— یعنی دست عدالته كرفتار اوله‌جق ایدیكز ، دیمك ایسته‌یوردیكز ، دیدی .

اوزمانه قدر ساكنانه دیكله‌مكده بولنان قادین دخی سوزه قاریشه‌رق :

— دها طوغروسی ، عبدالحمیدك دست شدتنه كرفتار اوله‌جق ایدك ، دیدی .

دلیقانلی تكرار جوابنده :

— بنم پدرم ضابطه مأموری اولمغله ، وجداناً كندی وظیفه‌سنی ایفا ایدییور . . . جنایتلر ایقاع ایدلمش اولوب ، فاعللری آرانیلیوردی ؛ بالطبع كندیسی‌ده ، حسب الوظیفه ، بو معامله‌یه اشتراك ایتمكه مجبور بولنمشدر ، دیدی .

— دوستم ! پدریكزی تقبیح ایتمك ایسته‌مه‌یورم . آنجق حق تعالی حضرتلرینك عنایتنه حیران اولیورم كه ، عقلدن فكردن كچمه‌دك برتصادفله ، نفس پدریكزك صاندالیله بزی قورتاریور .

احتمالدركه علی عثمان ، بوایضاحاتی كافی عد ایده‌رك ، كیتدكجه كسب شدت ایدن شو مناقشه‌یه‌ده

مابعدی وار

استخراجاً طبعی ممنوعدر

اجنبیلر نه‌دن بوقدر هیجانه دوشدیلر

پارلمنتوسی بولنان بوتون مملكتلرده ، فرقه‌لر آره‌سنده تفرقه‌لر وافكار مباینتی واقع اوله‌بیلیر . مختلف فرقه‌لر تشكل ایده‌رك ، مناقشه‌لر جریان ایده‌بیلیر . فقط بونلر ، مملكتك خارجنده ، عادتا شایان دقت برحوادث كبی تلقی ایدیلیر .

بویله بروقعه بزده دخی ظهور ایتدی : مجلس مبعوثانك اتحاد فرقه‌سنده براختلاف واقع اولدی . درحال اجنبیلر اورته‌یه آتیلدی ؛ كویا عثمانلی دولتی ، مثلی نامسبوق برصارصینتی‌یه دوچار اولمش ، یاخود مشروطیت عثمانیه ناقابل اندفاع برمخاطره‌یه معروض اوله‌رق ، استبدادك اعاده‌سی محتمل بولنمش كبی ، بیكلرجه تلغراف ومكتوبلر هرطرفدن یاغدیرلدی . بوتون اجنبی مملكتلرنده ، بووقعه اودرجه مراق ودقتله تعقیب ایدلدی‌كه ، كویا استانبولده تحدث ایدن بووقعه ، بوتون عالم اوزرینه اجرای تأثیر ایتمش وكرۀ ارضك مقدراتی بومسئله‌نك صورت حلنه متوقف بولنمش كبی ، اجنبی مملكتلرك كافه‌سنده بادئ مراق وجالب دقت اولمشدر .

حقیقتی نیچون كتم ایده‌لم : اجنبیلرده حصوله كلن بوفوق‌العاده مراقك سببی شودركه ، بویله بروقعه‌نك حدوثی ، هپسنك اولمازسه‌ده ، برقسمنك ممنونیتنی استلزام ایتمشدی : آنلرده‌كی بوحال ، عادتا برمراق اثری اولمایوب ، نتیجۀ وقعه‌دن استفاده ایتمك آرزو وغیرتنده بولندقلرینه دلالت ایدر . آنلر ، بووقعه‌نك غایت مهم تبدلات اساسیه‌یه منجر اوله‌جغنی مأمول ایده‌رك ، آنك نتیجه‌لرندن كندیلری ایچون ، كیم بیلیر نه كبی منافع ومحسنات بكله‌مكده بولنمشلردی . بویله اولمازسه‌یدی ، بودرجه هیجانه دوشمه‌لری نه‌دن ایجاب ایده‌جكدی ؟ باشقه مملكتلرده ، فرقه‌لر آره‌سنده اختلاف ، مناقشه وتفرقه‌لر ظهور ایتمزمی ؟ اثنای ظهورنده بوتون عالم سیاسینك ، آنكله اشتغال وآندن بیك دورلو نتیجه‌لر استخراج ایتمه‌سی‌می لازم كلیر ؟

برمثال اولمق اوزره ، ایتالیایی ذكر ایده‌بیلیرز : اوده بزم كبی مشروطیتله اداره اولنور برمملكتدر . اوراده دخی متعدد سیاسی فرقه‌لر موجود اولوب ، بونلر میانده هرزمان واقع اولان اختلاف یوزندن مملكتده متمادیاً حكمفرما تلاطم نتیجه‌سی اوله‌رق ، چوق دفعه قابینه تبدل ایدر ، حتی بری برینه طابان طابانه مخالف اولان فرقه رئیسلری متوالیاً موقع اقتداره كچرلر . حالبوكه بوتون بووقعه‌لر ، هیچ برزمان ممالك اجنبیه‌یی بودرجه هیجان وتلاشه دوشورمه‌یور . شوقدر واركه ، ایتالیانك شكل حكومت واصول اداره‌سی اساساً كسب متانت ایتمش اولدیغندن ، بوكبی اختلاف وتبدلات ، مشروطیت یاخود اصول اداره‌سی اوزرینه تأثیر ایتمز . بزده ایسه ادارۀ مشروطه هنوز ایكی اوچ سنه‌دن بری تأسس ایتمش اولمغله ، داخلاً واقع اولان اختلافات یوزندن ، مشروطیتك دوچار انقراض اولمه‌سنه احتمال ویریله بیلیر .

فی‌الحقیقه ، بو نقطۀ نظردن ، توركیه ایتالیایه قیاس ایدیله‌مز . بوایكی مملكت اهالیسنك احكام مشروطیت حقنده‌كی درجۀ وقوف واحتساساتی آره‌سنده بولنان فرق عظیم اصلا انكار اولنه‌ماز ؛ بناءً علیه توركیه‌ده ظهور ایدن احوال ووقایعه ، هركسك دها زیاده عطف نظر دقت ایلمه‌سی طبیعیدر . آنجق دقت باشقه ، تلاش وهیجان‌ده ینه باشقه‌در . اخیراً اتحاد وترقی فرقه‌سنده‌كی اختلاف ، اجنبیلرك دقتنی دكل ، عادتا تلاش وهیجاننی داعی اولمشدركه بونكده سببی ، فرصتدن استفاده ایتمك آرزوسندن باشقه برشی دكلدر .

بزده‌كی شو اختلاف حاضرك ، اجنبیلر طرفندن نه یولده تلقی وتأویل ایدلمش اولدیغنه كلنجه ، بوبابده تفصیلاته حاجت كورمه‌یورز . آنجق شوقدرینی سویلمكله اكتفا ایدیورزكه آنلرك آراسنده دوستلر قدرده دشمنلریمز بولندیغنی بومناسبتله برقاتدها تظاهر ایتمشدر . دیمك اولیوركه شو وقعه ، هیچ اولمازسه برشیئه یارادی : مملكت ومشروطیت عثمانیه‌یه قارشی محافل اجنبیه‌نك نه افكارده بولندیغی آكلاشیلدی .

بناءً علیه ، بزم سیاسی فرقه‌لریمزله آنلرك رؤسا واعضاسی ، بوندن صوكره چشم انتباهلرینی دها زیاده آچه‌رق ، مزایا ومحسنات مخصوصه‌سیله بوتون ملتلره غبطه انگیز اولان سوكیلی وطنمز منافعنك ایجاب ایتدیردیكی مسلك حمیتدن عدول ایتمه‌ملیدرلر .

չկայ։— Զարմանալի բան, ինծի ըսին որ Օր. Մասան հոս կը մնայ... Ներեցէք ինծի, օրիորդ, գործած սխալիս և այն ձանձրոյթին համար՝ զոր ձեզի պատճառեցի...» Բայց Տաւոմ բարեձև, սիրուն երիտասարդ մըն էր. ասոր համար Օր. Սիւզան շատ դիւրաւ ներեց անոր։ Իսկ Տաւոմ օրիորդին մօրը մօտիկ ըլլալէն օգուտ քաղելով՝ անոր մօտ կը նստի քիչ մը ու կը սկսի պատմել թէ անգլիացի ճախսկապանի մը տղան է ինք, և Բրիժ կը գտնուի՝ Փրանսական առևտուրին վարժուելու համար։ Մէկ խօսքով այնքան հաճելի կ'ըլլայ Օր. Սիւզանի որ այս վերջինը իրիկուան համար ժամադրութիւն կուտայ անոր... ու Տաւոմ իբրև գող, չարագործ մանկէ ետքը դեռատի սպասուհիին սենեակէն, գրեթէ ներշնչուած դուրս կ'ելլէ անկէ։ Քանի մը օր ետքը հօրը կը ներկայանայ և աղջկանը ձեռքը կը խնդրէ։ Իզմիրի մէջ ծնած այս չարագործը իր նշանուելէն քանի մը օր ետքը բազմաթիւ գողութիւններ կը գործէ և կը ձերբակալուի։ Վկաներուն մէջ է եղեր նաև Տաւոմի ապագայ աները որ հետևեալ յայտարարութիւնը կ'ընէ դատարանին առջև. «Աղջիկս Տաւոմի հետ նշանուած է. երբ այս վերջինը բանտէն ելլէ, զանոնք պիտի ամուսնացնեմ, որովհետև հակառակ բոլոր այս եղածներուն, Ուիլեամ Տաւոմը ինծի փեսայ պիտի ընեմ։ Նախագահը.— «Կ'երեւայ թէ շատ դժուարահաճ չէք...» Վկան.— «Կը խնդրեմ երդուեալներէն որ աղջկաս իր նշանածին յանձնեն...։ Դատարանին փաստաբանը.— Աւելի աղէկ կ'ըլլայ որ երդուեալները ձեր աղջկանը յանձնեն առանձին նշանած մը...» Բայց դատաւորները անշուշտ նկատողութեան չէին կրնար առնել աներոջ մը կամ նշանածուհիի մը պահանջումը իրենց փեսին կամ նշանածին համար. ուստի դատավարութիւնը կատարելէ ետքը, ութ տարուան տաժանակիր աշխատութեան կը դատապարտեն չարագործը, գործած բազմաթիւ գողութիւններուն համար։

ՍՊԱՅԻ ՄԸ ՈՃԻՐՆԵՐԸ

Բօլ Մօռէն անուն Մարսիլիացի տեղակալ մը իր կնոջմէն բաժնուած էր և Ֆիլիփվիլի մէջ ջրագրութեան ուսուցիչ էր։ Օր մը յանկարծ Մարսիլիա կը վերադառնայ, թերևս կնոջը հետ հաշտուելու կամ անկէ վրէժ լուծելու համար։ Սրճարանի մը «թէռաս»ը նստած ատեն կը տեսնէ որ հեռուէն կինը կուգայ, գիրկը առած իր պզտիկ տղան։ Տեղակալը կը հետևի անոնց մինչև տուն ուր յանկարծ մէջտեղ կ'ելլէ։ Երկու կիները (որովհետև Մօռէնի հօրաքոյրն ալ մէկտեղ է եղեր) կը փախչին և ննջասենեակին մէջ կը մտնեն։ Մօռէն զանոնք կը հալածէ ու սենեակը կը մտնէ պոռալով. «Կինս և տղաս տեսնել կուզեմ...»։ Կը ջանան դիմադրել անոր, իսկ տիկ. Մօռէն ննջասենեակը կը մտնէ ուր կը խոյանայ նաև կատղած ամուսինը և գրպանէն հրացանը հանելով՝ քանիցս կրակ կ'ընէ։ Հօրաքոյրը կը զարնուի, իսկ տիկին Մօռէն և իր պզտիկ զաւակը ծանրապէս կը վիրաւորուին։ Այս երրեակ ոճիրներէն ետքը, ծովային տեղակալը հրացանը բերնին դնելով՝ անձնասպան կ'ըլլայ։

ԱՆԹՌԱՎԷ ՇՐՋԱԶԳԵՍՏԸ

Անգլիոյ Թագաւորը վերջերս հրամանագիր մը հանած է, որով կ'արգիլէ անթռավէ շրջազգեստին մուտքը Անգլիոյ արքունիքին մէջ։ Ասկէ ետքը անթռավէ շրջազգեստ հագնող կիները արքունիքի արարողութիւններուն մէջ չպիտի ընդունուին։ Այս հրամանը ծանուցանող շրջաբերականներ ղրկուած են Լոնտոնի դերձակատուններուն, խնդրելով անոնցմէ որ այս որոշումը իրենց յաճախորդուհիներուն ալ իմացնեն։ Թէ ինչու այս ձև շրջազգեստները արգիլուած են, անոնք կ'ըսեն թէ ասոր պատճառն է որ զայն հագնող կիները չեն կրնար պէտք եղած յարգալից խոնարհութիւնը ընել։ Կ'ըսուի նաև թէ Մէրի Թագուհիին մասնաւոր փափաքին համաձայն արգիլուած են այս շրջազգեստները։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱԼՊԱՆԻԱԿԱՆ ԸՄԲՈՍՏՈՒԹԻՒՆԸ

Գարատաղի Նիքօլա Թագաւորը Չէթինէի օսմ. դեսպանին յայտարարած է թէ իր կառավարութիւնը փափաքելով արգիլել Գարատաղցիներու մասնակցութիւնը ալպանիական ըմբոստութեան, բաւարար թիւով զինուոր ղրկած է սահմանագլուխ, և թէ որոշած է խստիւ պատժել ապստամբութեան մասնակցող Գարատաղցիները։ Նոյնիմաստ յայտարարութիւն մը ըրած է նաև Գարատաղի արտաքին գործոց նախարարը, ըսելով թէ ինք պիտի հրաժարի, եթէ երբեք Գարատաղցիներու մասնակցութիւնը ապացուցանող նոր դէպքեր պատահին։

⁂ Գարատաղի Խորհրդարանին մէջ արտաքին գործոց նախարար Պ. Թոմանովից ալպանիական ապստամբութեան վրայ եղած հարցումի մը պատասխանելով, յայտարարած է. «Գարատաղ մարդկային գործ մը կատարեց հանդէպ ալպանիացի փախստականներուն և միջազգային պարտականութիւն մը ի գործ դրաւ հանդէպ Թուրքիոյ՝ խիստ չէզոքութիւն մը պահելով։ Բ. Դուռը այդ բանը գիտէ, ինչպէս նաև տէրութիւնները։ Գարատաղ պիտի շարունակէ պահել այս բացարձակ չէզոքութիւնը։ Կրօնական և խիստ մօտիկ ազգակցութեան մը հետևանքով, սահմանագլխի մէկ քանի գիւղերու բնակիչները անցան սահմանագլուխէն, ապստամբներուն միանալու համար։ Այն կողմերը հողը շատ լեռնոտ ըլլալով, անկարելի եղաւ արգիլել այս անցքը, որ տեղի ունեցաւ գիշերանց և գաղտնի։ Բայց անցնողները առաւելն 10 հոգի են, որ պիտի պատժուին երբ դառնան։ Գարատաղ իրաւունք ունի զանգատելու ալպանիական հրկիզեալ գիւղերու բնակիչներուն խուժումէն և ապստամբութեան իրեն պատճառած վնասէն, քանի որ ներքին զարգացման արգելք կ'ըլլայ։ Գարատաղ 30 տարի շարունակ բարեկամական յարաբերութիւններ ունեցած է Թուրքիոյ հետ և բացարձակ չէզոքութիւն պիտի պահէ բարեկամական այս յարաբերութիւնները պահելու համար, և կը յուսայ թէ Թուրքիոյ վարիչներն ալ նոյն զգացումը կը պահեն»։

⁂ Պուլկար հեռագրական գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Գարատաղի արտաքին գործոց նախարար Պ. Թոմանովիչի յայտարարութեանց հետևանքով Խորհրդարանին մէջ բուռն վիճաբանութիւններ տեղի ունեցած են։ Նախարարը ըսած է թէ Գարատաղ միշտ չէզոք և Թուրքիոյ բարեկամ պիտի մնայ, քանի որ ամէնէն յարմար քաղաքականութիւնն է ատ, և Պերլինի Դեսպանախորհուրդն ալ այդ բանը ապացուցած է, լաւ դաս մը տալով Թուրքերուն և Գարատաղցիներուն։ Երկու երեսփոխաններ քննադատած են կառավարութեան քաղաքականութիւնը։ Երեսփոխան մըն ալ հարցուցած է թէ բանակը կրնա՞յ պաշտպանել երկիրը։ Պատերազմական նախարարը ապահովիչ պատասխան մը տուած է, աւելցնելով որ պէտք չկար այդ բանին։ Երեսփ. Ժողովը գոհացուցիչ գտնելով նախարարներուն բացատրութիւնները, վստահութիւն յայտնած է կառավարութեան։

⁂ Սքիւթարիէն քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Իբէք տանող ճամբուն վրայ երեք դիակներ գտնուած են։ Ասոնցմէ երկուքը, Պանացի Թուրքեր, անցեալ կիրակի ճամբայ ելած էին Իբէքէն, շրջակայ գիւղ մը երթալու համար։ Ճամբան Գարատաղցիներու կողմէ լարուած ծուղակի մը մէջ ինկած են։

⁂ Ապրիլ 18ի օրը երկու Գարատաղցիներ անցքէն կ'ուղղուէին դէպի իրենց դաշտը, որ Գարատաղի հողին վրայ կը գտնուի, երբ Բէչթէրի և Նովարաքի հաղապանէչներէն հրացան կ'արձակուի։ Երկու Գարատաղցիներու ազգականները օգնութեան փութալով, կռիւ մը տեղի կ'ունենայ։ Գարատաղցիներէն մէկը կը վիրաւորուի, իսկ Թուրք զինուորներէն մէկ քանի հոգի կը վիրաւորուին։

ԶՕՐԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ ՓՈՐՁԸ

Պատերազմական նախարարութիւնը հրամայած է ամբողջական զօրահանութեան փորձեր կատարել։ Երկու օրէն, 10,000 զինուոր Էնկիւրիէն Կ. Պոլիս պիտի փոխադրուին։ Առջի իրիկուն Էնկիւրիէն մեկնած է առաջին կառախումբը, որուն հետևած են ուրիշ 11 կառախումբեր, երկու ժամու տարբերութեամբ։ Իւրաքանչիւր կառախումբ 28 վակոններէ բաղկացած է և 800 հոգի կը փոխադրէ։ Հայտար Փաշայի առջև շոգենաւակներ պիտի սպասեն, զինուորները Սիրքէճի փոխադրելու համար։ Սիրքէճիէն կառախումբ պիտի նստին Սելանիկ երթալու համար։ Այսպէս՝ 48 ժամէն Էնկիւրիէն Սելանիկ պիտի ղրկուին 10,000 զինուոր։ Այդ զօրահանութեան փորձերը մեծ կարևորութիւն ունին և օտար զինուորական կցորդները շահագրգռութեամբ կը հետևին անոնց։

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Կայս. իրատէ մը վաւերացուց Սուլթանին ուղևորութեան յայտագիրը, որուն համաձայն, կայսրը Մայիս 16ի երկուշաբթի օր ճամբայ պիտի ելլէ, Րումէլիի կողմը ուղևորելու համար։ Ճամբորդութիւնը 25 օր պիտի տևէ։

ՃԱՎԻՏ ՊԷՅ ԼՈՆՏՈՆ Կ'ԵՐԹԱՅ

Ելմտական Նախարար Ճավիտ պէյ կարգ մը ելմտական ձեռնարկներու մասին խորհրդակցութիւն կատարելու համար մօտերս Լոնտոն պիտի երթայ, Եւրոպական Թերթերու ըսածին նայելով։

ՉԱՓԱՒՈՐ-ԱԶԱՏԱԿԱՆՆԵՐԸ

Չափաւոր-ազատական կուսակցութիւնը առջի օր ժողով մը ունենալով երեսփոխան Իսմայիլ Քէմալ պէյի և Տէրվիշ պէյի միջադէպի մասին խորհրդակցեցաւ։ Նկատելով որ տրուած թագրիրը յանձնաժողովին կողմէ երեսի վրայ ձգուած է, որոշեց նոր թագրիր մը տալ, այդ խնդիրը վերջնականապէս լուծելու համար։

ԿԱՅՍ. ՀԱՑԿԵՐՈՅԹ

Սուլթանին կողմէ տրուելիք երկրորդ հացկերոյթը ի պատիւ երեսփոխաններուն, յառաջիկայ կիրակի օր տեղի պիտի ունենայ։ 133 երեսփոխաններ պիտի մասնակցին անոր։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԻՇԽԱՆՆԵՐԸ

Պուլկարիոյ գահաժառանգ Պօրիս իշխան և եղբայրը Քիրիլ իշխան առջի իրիկուն դարձան Անատոլի կողմը կատարած իրենց ուղևորութենէն։ Պուլկար իշխանները, այսօր, իրենց մեկնումէն առաջ, Սուլթանին պիտի ներկայանան։

ՕՄԱՐԻ ՄԶԿԻԹԻՆ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Մէկ քանի օր առաջ Երուսաղէմի մեր թղթակիցը մանրամասնութիւններ հաղորդած էր Օմարի մզկիթին մէջ տեղի ունեցած գողութեան վրայ։ Այդ դէպքը մեծ յուզում առաջ բերած է տեղւոյն մէջ։ Քանի մը օր առաջ Երուսաղէմէն այդ խնդրի մասին սա բողոքի հեռագիրը ստացած են Սուլթանը, եպարքոսը, նախարարները և մէկ քանի երեսփոխաններ. «Անգլ. հնախօսական պեղումներ ընող ընկերութեան առաջնորդին կողմէ գործուած սրբապղծութիւնը ընդհանուր սխրութիւն պատճառած է ամբողջ իսլամ ժողովուրդին։ Այդ առաջնորդը քանի մը գործաւորներու և ոստիկան-զինուորներու ընկերակցութեամբ, Խալէթ-իւլ-Հարէմէյն գացած է հինգշաբթի գիշեր, և Սախրէթ-էլ-Մէշրէֆը, որ ամէն ատեն գոց է, բացած և նուիրական առարկաներ գողցած է։»

Այդ հեռագիրը ստացուելէն քիչ յետոյ, մէկ քանի երեսփոխաններ եպարքոսին դիմում ըրած են։ Հագգը փաշա յայտարարած է թէ չէր կրնար բան մը ընել, պաշտօնական տեղեկութիւն չստացած։ Միւթէսարրըֆը ծանուցած է թէ յանձնաժողովի մը կողմէ կատարուած քննութեամբ ստուգուած է որ օտարականներ սրբապղծութիւն գործած են մզկիթին պահապաններուն մասնակցութեամբ։ Այդ վերջինները խիստ ձերբակալուած են։ Կառավարութիւնը այդ քննութեան արդիւնքը իմանալուն պէս հրամայած է Սուրիական Տրիպոլսոյ Միւթէսարրըֆին, Աքքայի ոստիկան-զինուորներու հրամանատարին ու Երուսաղէմի Էվգաֆի առաջին հաշուակալէն բաղկացած յանձնաժողով մը կազմել, ստուգելու համար թէ նուիրական առարկաներ գողցուա՞ծ են Օմարի մզկիթին գետնադամբանէն։ Թուրքիոյ զանազան քաղաքներէն բողոքի հեռագիրներ կը հասնին, որով կը պահանջուի յանցաւորները խստիւ պատժել։ Երուսաղէմի երեսփոխանները մտադիր են կառավարութիւնը հարցաքննելու, եթէ երբեք բացուած քննութիւնը գոհացուցիչ արդիւնք մը չունենայ։ Գողցուած առարկաները անգլիական զբօսանաւ մը տարուած են։ Ասոնց մէջ կը գտնուէին եբրայական ձեռագիր հին աւետարան մը, Սողոմոն Թագաւորի պատկանող թագ մը, մատանի մը և ոսկէ թուր մը, պղնձէ սափոր մը և մեծաքանակ մագաղաթէ հին առարկաներ, որոնք մեծ արժէք ունին։

ԻԶՄԻՐԻ ՔՈԼԵՐԱՆ

Իզմիրի Թուրք լրագիրները երկար յօդուածներ կը հրատարակեն, կառավարութեան ուշադրութիւնը հրաւիրելով Իզմիրի մէջ ծագած քոլերային վրայ։ Եթէ երբեք հիմակուընէ առողջապահական խիստ միջոցներ ձեռք չառնուին՝ Իզմիրի վաճառականութիւնը, որ անցեալ տարի շատ վնասուած էր համաճարակին պատճառաւ, այս տարի բոլորովին պիտի փճանայ։ Կ. Պոլսոյ կուսակալութեան Ընդհ. Ժողովը իր առջի օրուան նիստին մէջ որոշեց հարկ եղած դիմումները ընել ձեռնհաս պաշտօնատան մօտ, մայրաքաղաքը քոլերայէ գերծ պահելու մասին միջոցներ ձեռք առնելու համար։ Քաղաքապետութիւնը Թաղապետական իշխանութեանց հրամայեց առողջապահական միջոցներ ի գործ դնել։

ՉԱՔԸՐՃԱԼԸՆ

ՇԱՀԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Հռչակաւոր աւազակապետը նորէն սկսած է շահատակութիւններ գործել։ Հասած պաշտօնական հեռագրի մը նայելով, Չաքըրճալըն ապրիլ 19ի գիշերը Էօտէմիշի Կիւչ Ալի գիւղին մէջ կրակի տուած է մուխթարին տունը։ Յետոյ մուխթարը, կինը և տղաքը սպաննած է։ Զինուորներ ղրկուած են Չաքըրճալըին դէմ։

ՍԱՏԸՔ ՊԷՅԻ ԽՆԴԻՐԸ

«Թան»ի Կ. Պոլսոյ թղթակիցը կ'ըսէ թէ եպարքոսը դահլիճին հետ պիտի հրաժարէր, եթէ երբեք գնդապետ Սատըք պէյ Պոլսէն չհեռացուէր։ Պատերազմական նախարարը Ընդհ. Ապահովութեան տնօրէն Կալիպ փաշայի պաշտօն յանձնած է ձերբակալել Սատըք պէյը, եթէ երբեք ան Սելանիկ չմեկնէր։ Մ. և Յ. կուսակցութեան հաշտութեան նիստը [illegible] մէկ պարտութիւնը կը նկատուի։ Ժէօն-Թուրք շրջանակներուն մէջ զրոյց կը շրջի թէ դահլիճին անդամներուն և պատերազմական նախարարին միջև անհամաձայնութիւն ծագած է Սատըք պէյի խնդրին պատճառաւ։ Մահմուտ Շէվքէթ փաշա առանց ուզելու հեռացուցած է այդ զինուորականը։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ

Առջի օր զրոյց կը շրջէր թէ ելմտական նախարար Ճավիտ պէյ հրաժարական տուած է։ «Սապահ» կը հերքէ այդ լուրը։

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ ՀՐԴԵՀԻՆ

ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ

Գատըգիւղի հրդեհին պատճառած սար-

սափելի աւերումը խռովեց Պոլսոյ ժողովուրդը, և քննութիւն կատարեցինք մանրակրկիտ կերպով, պատճառները երևան հանելու համար։ Ուրախ ենք որ մեր ջանքերը սպասուած արդիւնքը տուին, ու բոլորովին համոզուեցանք թէ ասկէ ետքը կարելի է հրդեհներուն առաջքը առնել, եթէ բնակիչները քիչ մը աւելի կանխազգուշութիւն ունենան։ Մեր կատարած մանրակրկիտ քննութիւնը ապացուցաց թէ մէկ տուն չունէր ԹէՕ գործիքը։ Ասիկա խիստ պարզ գործիք մըն է, և բացարձակապէս պիտի արգիլէր որ հրդեհը այնքան մեծ համեմատութիւններ առնէր, և իրապէս ցաւալի է որ այսքան փոքր ծախք մը խնայելով այնպիսի աղէտ մը յառաջ եկաւ։ Արդէն քանիցս առիթ ունեցած ենք խօսելու այս հրաշալի գործիքին վրայ։ Թէև հրապարակային փորձեր պիտի կատարուէին անոր ազդեցութիւնը ապացուցանելու համար, բայց դժբախտաբար օդերը գէշ երթալուն համար փորձերը ետ մնացին։ Հիմա որ օդերը աղէկ կ'երթան, կարելի պիտի ըլլայ ներկայ ըլլալ համոզիչ փորձերու, զորս ժողովրդեան պիտի ընծայէ ԹէՕ գործիքը, և համոզուած ենք թէ Պոլսոյ ժողովուրդը բազմութեամբ պիտի փութայ ներկայ ըլլալ փորձերուն, որոնք տեղի պիտի ունենան մայիս 5 ուրբաթ օր և Մայիս 7 կիրակի օր, կէս օրէն ետքը ժամը 3էն, Թաքսիմի մարզարանին մէջ։

ՏԵՐՎԻՇ ՓՈՂՈՑԻ ՏՌԱՄԸ

Բերայի Տէրվիշ փողոցը գտնուող օթէլ-տիւ-ժարտէնի մէջ արիւնալից տռամ մը գործուեցաւ երէկ։ Երկրորդ անգամ ըլլալով, այդ օթէլը թատր կը հանդիսանայ եղերական դէպքի մը։ Անցեալ տարի պանդոկապետը, Քոլմեր անուն մարդ մը, րէվոլվէրի հարուածով մը սպաննուած էր։ Հակառակ ոստիկանական հետազօտութեանց, մարդասպանը չէր գտնուած։ Երէկ առտու, ժամը 12էն, օթէլին մէկ թիւ սենեակին մէջ արձակուած հրազէնի երկու հարուածներէն արթնցան վարձակալները։ Այդ սենեակը փութացին, ու անհելի տեսարան մը պարզուեցաւ իրենց առջև։ Կին մը և էրիկ մարդ մը արիւնաթաթաւ վիճակի մէջ փռուած էին անկողնին վրայ։ Անկողինը աւրուած էր և սեղանին վրայ կը գտնուէին գարեջուրի պարապ շիշեր ու երկու գաւաթներ։ Ոստիկանութեան իմաց տրուեցաւ անմիջապէս։ Էրիկ մարդը րէվոլվէր մը բռնած էր ձեռքը։ Հարուածը բերնին մէջ պարպած էր և ատամները կը ճնչէր։ Կինը ականջին ետին վէրք մը ունէր։ Գնդակը ջախջախած էր ուղեղը, բայց մեռած չէր։ Երկու վիրաւորները հիւանդանոց փոխադրուեցան։ Երիտասարդը հիւանդանոցին մէջ մեռաւ։ Ահաւասիկ ոստիկանական քննութեան արդիւնքը։ Կինը, 23 տարեկան Թեսալոնիկեցի մը, Մինեօն անուն, դիւրահաւան կիներու դասակարգին կը պատկանի։ Օթէլին թիւ 1 և 2 սենեակները վարձած էր Մինեօն։ Առջի օր, կէս գիշերուն, Մինեօն իր սենեակը առաջնորդեց 25 տարու երիտասարդ մը, ու սկսան արբենալ։ Կ'երեւայ թէ այդ պատահական յաճախորդը տարօրինակ ձևեր ունէր, որովհետև Մինեօն սենեակէն դուրս ելլելով բարեկամուհիներուն ըսաւ թէ այդ մարդէն կը վախնար։ Սակայն սենեակ դարձաւ և գիշերը երիտասարդին հետ անցուց։ Երէկ առտու կռիւ մը ծագեցաւ մէջերնին, յայտնի չէ թէ ինչ պատճառաւ։ Մինեօն ուզեց խոյս տալ, բայց սենեակին դուռը բացած ատեն, գնդակէն վիրաւորուեցաւ։ Մանկամարդ կինը հարցաքննուելով յայտարարեց թէ մարդասպանին անունը չէր գիտեր։ Խորհրդաւոր անծանօթին զգեստներուն մէջ երեսուն ղրուշ և յուշատետր մը գտնուեցաւ, ուր Նափոլիի հասցէ մը կար։ Ոստիկանութիւնը կը կարծէ թէ նաւարանին մէջ աշխատող Իտալացի գործաւոր մըն է։

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Գ. ՆՍՏԱՇՐՋԱՆ 91ՐԴ ՆԻՍՏ

„ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ԽԱՂԱԼԻԿՆ Է"

ՊԱՏԺԱԿԱՆ ՕՐԷՆՔԻՆ Բ. ԸՆԹԵՐՑՈՒՄԸ

Օսմ. Երեսփ. Ժողովը երէկ գումարուեցաւ ժամը 10.20ին, նախագահութեամբ Ահմէտ Մուհիր էֆ.ի։

Երեսփոխան Սապրի էֆ. ատենագրութեան ընթերցման միջոցին, հարցուց թէ՝ ինչո՞ւ նախագահը օրակարգին մէջ չէ դրեր նահանգային օրէնքի առթիւ Ֆէրիտ պէյի տուած թագրիրը, քանի որ Երեսփ. Ժողովը այդ կերպ որոշում մը տուած էր. Սապրի էֆ. հարցուց նաև թէ՝ նախագահը պէտք է հպատակի Երեսփ. Ժողովին թէ Երեսփ. Ժողովը՝ նախագահին։ Արդէն դուրսը ժողովուրդին մէջ սա կարծիքը կը տիրէ թէ Երեսփ. Ժողովը Ահմէտ Մուհիր պէյի ձեռքին մէջ խաղալիկ եղած է (աղմուկ)։ Կը հարցնեմ թէ՝ ինչո՞ւ որոշուած ըլլալուն հակառակ օրակարգէն վերցուեցաւ Ֆէրիտ պէյի թագրիրը և յետոյ պէտք է որ անպատճառ նոր օրակարգին մէջ անցնի։

Նախագահը՝ Ահմէտ Մուհիր էֆ. ըսաւ թէ՝ թէև այդ թագրիրը երկուշաբթի օր որոշուեցաւ որ օրակարգ անցնի, սակայն յետոյ որոշուեցաւ որ պատժական օրէնքին երկրորդ ընթերցումը տեղի ունենայ և այդ օրէնքը միանգամ ընդ միշտ աւարտի։ Բայց կ'ապահովցնեմ որ երեքշաբթի օր նոյն թագրիրը օրակարգ պիտի անցնի, ըսաւ։

Ժողովը յետոյ անցաւ պատժական օրէնքին Բ. ընթերցմանը. 47րդ յօդուածի ընթերցման միջոցին Յարութիւն էֆ. Պօշկէզէնեան առաջարկեց որ թիապարտութեան դատապարտուող մը, երբ կրկնէ ոճիրը, մահուան չդատապարտուի այլ ցկեանս թիապարտութեան։ Ժողովը մերժեց։

Պատժական օրէնքի բարեփոխուած մէկ յօդուածին մէջ, Զօհրապ էֆ.ի առաջարկութեամբ, որոշուած էր որ 17 տարեկանէն վեր գտնուողները միայն իրենց գործած այլևայլ յանցանքներուն առթիւ դատապարտութիւն կրեն։ Տրապիզոնի երեսփոխան Մահմուտ պէյ ըսաւ թէ ինք թէև այդ նիստին Զօհրապի առաջարկութեան դէմ պիտի խօսէր, առարկելով որ Անատոլի մէջ ծանր յանցանքներ ու նոյն իսկ ոճիրներ կը գործուին 14-15 տարեկան տղոց կողմէ, բայց չէ ուզեր խօսիլ առանց փաստի։ Հիմա որ, աւելցուց Մահմուտ պէյ, կրցայ դատական նախարարութենէն համառօտ վիճակագրութիւն մը ձեռք բերել, կ'առաջարկեմ որ այդ յօդուածին մէջ տարիքի սահմանը 14 ըլլայ և ոչ թէ 17. որովհետև, ըստ վիճակագրութեան՝ օրինակի համար Այտընի նահանգին մէջ՝ 317 թուականին 6616 անձեր զանազան յանցանքներով դատապարտուած են. երևակայեցէք որ ասոնցմէ 2309ը՝ 14էն—20

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ ԹԻՒ 17

ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԵՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ

ՀԵՂԻՆԱԿ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԲՌՆԱՒՈՐԸ ԱՆԾԱՆՕԹԻՆ ԴԷՄ

ԳԼՈՒԽ Զ.

Ալի Օսման նկատեց որ երիտասարդը «Կրնան ծովեզր երթալ» ըսած էր, ինչ որ ենթադրել կուտար որ խօսողը նաւակէն դուրս ելլելու միտք չունէր։

Բայց իր այս ենթադրութիւնը, որ իրեն բաւական մեծ մտահոգութիւն պատճառելու բնոյթն ունէր, պահուած չուզեց ոևէ կերպով յայտնել իր խօսակցին, այլ սպասեց պատասխանին։

— Լաւ ուրեմն, քիչ մըն ալ յառաջանանք, մինչև որ զգանք թէ նաւակը ծովուն յատակին կը քսուի։

Բայց հազիւ թէ այս խօսքերը արտասանուած էր, արդէն թիավարողները կեցան։

— Ալ աւելի առաջ կարելի չէ երթալ, յայտարարեց Սատըք։

Նաւակը կեցած էր։

Դեղին երիտասարդը Ալի Օսմանին դառնալով ըսաւ.

— Կը խնդրեմ, վայրկեան մը համար դուք նաւակին միւս ծայրը անցէք։

Յետոյ խօսքը կնոջ ուղղելով աւելցուց.

— Հանըմ էֆէնտի, հոս հրամմեցէ՛ք։

Նոյնպէս նշան ըրաւ թիավարող երիտասարդին որ իր քով գայ։

Այսպէս Սատըք և իր բարեկամը նաւակին ցռուկը քաշուեցան, մինչ միւս չորս ընկերները հակառակ կողմը հաւաքուեցան։ Կարճ փսփսուք մը ետքը, որ հազիւ վայրկեան մը տևեց, թիավարող երիտասարդը և Ալի Օսմանին քով նստող անձերէն մին, ցատքեցին ջուրը, որ մինչև ծունկերնին կը հասնէր, ու արագ քայլերով մօտեցան ծովեզրին. ցամաք ելան ու՝ գրեթէ վազելով՝ մագլցեցան բլուրէն վեր։

— Ալի Օսման և Սատըք էֆէնտիներ, ըսաւ նաւակը մնացող դեղին երիտասարդը, վերջին ծառայութիւն մը պիտի խնդրեմ ձենէ։

Երկու ընկերները ապշահար մնացին տեսնելով որ անծանօթը իրենց անունը կուտար։

— Ի՞նչ կը փափաքիք, հարցուց Ալի Օսման։

— Պիտի խնդրէի որ մեր ճամբան շարունակենք կարելի եղածին չափ շուտ և արագ կերպով, թէ մեր և թէ ձեր ապահովութեանը համար, որովհետև յաջորդին մէկ տարօրինակ զուգադիպութեամբ՝ կրնանք ըսել որ դուք ալ մեզի չափ վտանգուած էք այս միջոցին։

— Ճիշդ է, ըսաւ Ալի Օսման սկսելով հառաչանք մը արձակելով։

— Ուրեմն, Սատըք էֆէնտի, դուք որ այնքա՜ն լաւ կը թիավարէք, պիտի խնդրէի որ հաճէիք ձեր թևերը նորէն տրամադրել մեր ամենուս փրկութեանը, իսկ դուք, Ալի Օսման էֆէնտի, կրնաք ղեկին գլուխը անցնիլ։

Ամբողջը արդէն թիակները ձեռք առած էր և նաւակը սկսած էր հեռանալ ցամաքէն, իսկ Ալի Օսման, նոյնպէս նստած էր ղեկին գլուխը, իր աջ ու ձախ կողմերը ունենալով խորհրդաւոր կինը և դեղին երիտասարդը։

Բլրակին վրայ տակաւին կը նշմարուէին երկու ստուերները որոնք արագ արագ վեր կ'ելլէին, մինչ դիմացի եզերքը, բարձունքին վրայ, հրդեհին բոցերը կը շարունակէին բարձրանալ։

— Մոռցայ ըսելու որ դէպի Պոլիս կ'երթանք, ըսաւ դեղին երիտասարդը։

Յետոյ, սիկառէթի տուփը հանեց գրպանէն, հատ մը վառեց և մէկմէկ հատ ալ Ալի Օսմանի ու Սատըքի հրամցուց։

Նաւակը սկսաւ սահիլ ջուրին վրայ։ Մէջը գտնուողները ճնշիչ լռութիւն մը կը պահէին և ամէնքն ալ խոր մտատանջութեան մը մատնուած կը թուէին, բայց ամէնէն աւելի Ալի Օսման էր որ այս անակնկալ և յուզումնալից դէպքերէն ետքը, այժմ՝ յանկարծ՝ ծանր ու դառն անձկութեան մը մատնուած էր։

Դեղին երիտասարդին մէկ խօսքը ամբողջ իրականութիւնը պատկերացուցած էր իր աչքին. «Դուք ալ մեզի չափ վտանգուած էք այս միջոցիս» ըսած էր ու հիմա կը զգար որ ո՛րքան ճշմարիտ էր այդ խօսքը։ Գոնէ եթէ ամէնքը մէկ հեռացած ըլլային, ինք ու Սատըք կրնային լուսնալէ առաջ տուն հասնիլ և իրենց գիշերային արկածները ծածկել։ Բայց ահա երկու հոգի տակաւին կը մնային նաւակին մէջ և չէր գիտեր թէ ո՛ւր պիտի երթային անոնք։ Յետոյ, քանի մը ժամէ ի վեր պատահածները վերյիշեց և տեսաւ որ իրենք շատ վտանգալից կացութեան մը մէջ կը գտնուէին։ Իրենց գիշերային պտոյտը հետքեր թողուցած էր, նախ Ենի Մահալէի մէջ ոստիկաններ ու հարիւրապետ Շէրքէզ պէյ զիրենք տեսեր էին, յետոյ մէկէն միւսը Ֆըրըլդըլի զբօսավայրին տարօրինակ ստուերը որ կ'աղաղակէր և յայտնապէս կը տեսնէր որ այդ մարդը փախստականները կը հալածէր։ Եթէ մանրամասն քննութիւն մը բացուէր կրնար մեծ կասկածներ ծագիլ իրենց վրայ ու այն ատեն ինչ պիտի ըլլար իր կամ մանաւանդ հօրը վիճակը։ Խեղճ երիտասարդը ամէնէն աւելի տանջող հոգը իր հայրն էր։

— Ենթադրենք որ ամէն բան խոստովանինք, ըսենք որ մահուան սպառնալիքի տակ փախչեցուցինք այդ մարդիկը, ինչ որ բացարձակ ճշմարտութիւն է, միթէ ասով պիտի կրնանք ազատիլ։ Երևոյթները մեզի դէմ են, գիշերային այդ անխորհուրդ պտոյտը, յառաջացումը մինչև առտու ծովեզրը, նոյնիսկ բոլոր ասոնք, որչափ ալ բնական կերպով կատարուեցան, կրնային ամենածանր կասկածանքներու տեղի տալ...

Ու Ալի Օսման մտքովը հազար անգամ կ'անիծէր նաւակով պտոյտի ելլելնին։

Դեղին երիտասարդը կարծես գուշակելով ինչ որ կ'անցնէր այդ միջոցին ոստիկանատան պաշտօնեային մտքէն և րոպէ մը անոր մտատանջ դէմքը նկատելէ ետքը, ըսաւ.

(Շարունակելի)

տարեկան պատանիներ են. 3250ը՝ 20—30, իսկ անկէ վեր զգալի կերպով կը նուազի։ Այդ ամենուն առաջքը միայն դպրոցներով կ'առնուի և եթէ Պոլսոյ մէջ քիչ է, պատճառը այն է որ, այդ տարիքը անցած տղաք վարժարաններուն մէջն են։

Ժողովը որոշեց որ 15 տարիքը ընդունուի իբրև սահման և ոչ թէ՝ 17ը և ըստ այսմ փոխեց յօդուածին այդ կէտը։

55րդ յօդուածին ընթերցման միջոցին Գասթէմունիի երեսփոխան Իսմ. Մահիր էֆ. առաջարկեց որ «կառավարութիւն» բառին քով «սահմանադրական» բառը գրուի և ըլլայ սահմանադրական կառավարութիւն» (հիւքիւմէթի մէշրուտա)։

Դատական յանձնաժողովին տեղեկաբեր Մուսթաֆա Արիֆ պէյ, չափազանց անտեղի գտաւ այս առաջարկը. բառերով կամ նոյնիսկ օրէնքներով չէ որ ,ըսաւ, Սահմանադրութիւնը կը պահուի երկրի մը մէջ. այդ կարգի անտեղի խճողումներու հարկ չկայ։ Այս յօդուածին մէջ «կառավարութիւն» բառին քով «սահմանադրական» աւելցնելով, սահմանադրութիւնը պահպանած չենք ըլլար. եթէ մեր ժողովուրդը գործքով չպահպանէր զայն՝ օրէնքները արժէք չեն ունենար։ Մենք 1293 թուականին Սահմանադրութիւն մը ունէինք. բայց ատիկա պատճառ մը չեղաւ որ 33 տարի այդ օրէնքը գոյութիւն չունենայ և բռնապետութիւնը չտիրէ հոս և ո՞վ էր պատճառը որ 33 տարի զրկուեցանք սահմանադրութենէն, դարձեալ ժողովուրդն էր որ այն ատեն չկրցաւ իր ազատութիւնը պահպանել։ Հետևաբար բոլորովին աւելորդ է հոս «սահմանադրական» բառը աւելցնել. ատիկա նոյնիսկ տեսակ մը կասկածոտ վերաբերում ունենալու ցոյց կու տայ (Ծափեր)։ Ժողովը Մ. Արիֆ պէյի այս բացատրութիւններուն վրայ մերժեց Իսմ. Մահիր էֆ.ի առաջարկը։

Ժողովին Բ. մասին մէջ շարունակուեցաւ պատժական օրէնքի ընթերցումը։

192րդ յօդուածին վրայ աւելցաւ տրամադրութիւն մը որով մէկ տարիէն մինչև երեք տարի բանտարկութեան կը դատապարտուի այն անձը որ ,գիտնալով հանդերձ կնոջ մը յղի ըլլալը, զայն կը ծեծէ։ Եթէ ատոր հետևանքով այդ կնոջ պտուղը վիժի, այն ատեն յանցաւորը 4—7 տարի կը բանտարկուի։ Ժողովը ընդունեց։

Յետոյ յաջորդաբար կարդացուեցան մնացեալ յօդուածները և ամէնքն ալ նոյնութեամբ ընդունուեցան։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎ

Խառն Ժողովը այսօր նիստ պիտի գումարէ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ ժամը 8ուկէսին (Ը. Ե.)։

ՏԵՂԱՊԱՀԻՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Տեղապահ Սրբազանը երէկ Փէնէրի Պատրիարքարանը երթալով այցելութիւն տուաւ Յունաց Պատրիարքին։

ՍԱՍՈՒՆՑԻՆԵՐՈՒՆ ԽՆԴՐԱՆՔԸ

Սասունի Փսանայ գաւառի, Հալէպ գտնուող, ազգայինները հանրագրութեամբ մը խնդրեր են Պատրիարքարանէն որ Դամասկոս գտնուող Սասունցի Հմայեակ վրդ. Երէցեան, իբրև Առաջն. Տեղապահ Սասուն ղրկուի։ Այս հանրագրութիւնը վաւերացուած է Հալէպի առաջնորդին կողմէ։

ՎԱՆԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ

Սարաճեան արքեպս. Վանի նորընտիր առաջնորդը, Թրէպիզոնէն՝ Պատրիարքարան ուղղած նամակով մը կը ծանուցանէ թէ՝ ճամբայ ելած է Պոլիս գալու և անկէ իր պաշտօնատեղին մեկնելու համար։

ԳԱՒԱՌԻ ՑԱՒԵՐ

Ալաշկերտի ազգայինները և տեղւոյն քահանան գրով մը կը պարզեն իրենց յուսահատական վիճակը, տեղական իշխանութեանց տրուած աղերսագրերուն անպատասխանի մնալը և գրաւուած հողերուն ու կալուածներուն տակաւին բռնապետներու ձեռքը գտնուիլը։ Այս առթիւ իբրև փաստ մէջ կը բերեն հետևեալ դէպքերը։ «Ամիսներ առաջ սպաննուեցաւ տաճիկ մը, որ կառավարութեան կողմէ աւազակ մը ձերբակալելու ղրկուած էր, սպանողը թէպէտ բանտը, բայց վախ կայ որ անպատիժ արձակուի։ Նոյն օր ալ, գիւղաքաղաքէս կէս ժամ հեռաւորութեան վրայ, ջրաղացքի մօտ, ի ներկայութեան քանի մը անհատներու, առաւօտեան ժամը 3ին սպաննուեցաւ Հայկակ Զաքարեան 19 ամեայ երիտասարդը։ Սպաննիչները Փատոյի գիւղէն և Ալլայէկ գիւղէն կ'անցնին ու կը հասնին Կեմրեկ քրդական գիւղը։ Հետապնդողները հոն անոնց հետքը կը կորսնցնեն։» Պատրիարքարանը որոշեց կառավարութեան ուշադրութիւնը հրաւիրել։

ԿԱԹՈԼԻԿ-ՀԱՅԵՐՈՒ ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԸ

Հայ-Կաթոլիկներու Երեսփ. Ժողովը առջի գիշեր նիստ գումարեց Կ. Պատրիարքարանի մէջ ի ներկայութեան 35 աշխարհական երեսփոխաններու։ Կը բացակայէին եկեղեցական անդամները։ Ատենապետ Նրամ էֆ. բացատրեց ժողովին նպատակը, թէ՝ ինչ ընթացք պէտք է բռնէ Երեսփ. Ժողովը՝ Թէրզեան Պատրիարքի իր դէմ յարուցած արգելքին նկատմամբ։ Թէր ու դէմ վիճաբանութիւններէ յետոյ միաձայնութեամբ ընդունուեցաւ Զարեհ էֆ. Շիշմանեանի հետևեալ բանաձևը։

«Երեսփոխաններս, նախորդ կաթող. Պատրիարքի օրինաւոր իշխանութեան և նախագահութեան ներքև կատարուած ընդհանուր ժողովրդական քուէարկութեամբ օրինաւորապէս ընտրուած ներկայացուցիչներ.

«Այսօր 20 ապրիլ, Ազգ. Երեսփ. Ժողով գումարելով՝ ազգ. կանոնադրութեան 61րդ. յօդուածին տրամադրութեան համաձայն օրինաւորապէս ընտրեալ դիւանին անդամներուն մեր լիովին վստահութիւնը յայտնելով կը խնդրենք որ դիւանը ըստ առաջնոյն շարունակէ մեզ ժողովի հրաւիրել ամէն անգամ որ հարկ սեպէ։

«Երեսփոխանքս խորին ցաւով տեսնելով Թէրզեան կաթող. պատրիարքին բռնած հակազգային ընթացքը և անոր գրած նամակները, այս պաշտօնական յայտարարութեամբ մեր կատարեալ համամտութիւնը և միաբան գործակցութիւնը կը ծանուցանենք ձեռք առնուելիք ամէն օրինական միջոցներու մասին, զորս պարագաները պարտք կը դնեն Ժողովին վրայ, որ Ազգը կը ներկայացնէ ամբողջովին»։

Ժողովը յետոյ որոշեց շարունակել երեսփոխանական ժողովը և ազգ. կանոնադրութեան քննութիւնը, սակէ զատ Թէրզեան Պատրիարքի մասին ձեռք առնուելիք միջոցները սահմանելու պաշտօնով յանձնախումբ մը ընտրեց։

ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՍԻՆՈԴԻՆ ՄԷԿ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

Էջմիածնի Սինոդը լսելով ռուս ներքին գործոց նախարարին մէկ զեկոյցը, որուն շրջաբերականներով պատուիրել բոլոր կրօն. ժողովներուն որ նախ՝ եթէ օրթոտոքսութենէ հայ-լուսաւորչական դաւանութիւն ընդունած անձ մը, որուն պսակը իր յանցանքին պատճառով լուծուած է օրթոտոքս եկեղեցիի վճռով և կը փափաքի վերստին պսակուիլ հայ եկեղեցիի ծէսով, հայ-լուսաւորչականի մը հետ, այդ պարագային, անոր առաջին պսակի լուծման մասին օրթոտոքս հոգևոր ատեանին վճիռը չկրնար իբրև արգելք ծառայել և խնդրոյ պսակը կը թոյլատրուի և այդ թոյլատուութիւնը ամբողջովին կախուած է այն կանոններէն որ ընդունուած են հայ եկեղեցիի դաւանութեամբ. և երկրորդ՝ եթէ օրթոտոքս եկեղեցիի վճռով լուծուած է զոյգի մը պսակը, որոնցմէ երկուքն ալ կը պատկանին այդ եկեղեցիին, այդ պարագային ամուսնական անհաւատարմութեան մէջ յանցաւոր ճանչցուած անձին համար որոշուած եկեղեցական ապաշխարանքը կը պահէ իր նշանակութիւնը մինչև այն ժամանակ, երբ այդ անձը օրթոտոքս է. իսկ հայ եկեղեցին ընդունելու պարագային անոր մասին որոշուած ապաշխարանքը այլևս պարտաւորեցուցիչ չէ և այդ անձը կարող է ամուսնանալ հայ լուսաւորչականի մը հետ՝ հայ եկեղեցին ընդունելէն անմիջապէս յետոյ։

ԻԶՄԻՐԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հռիփսիմեան վարժարանի սրահին մէջ կիրակի օր երեկոյ. խուռն բազմութեան մը ներկայութեան բանախօսեր է Կարնոյ օսմ. երեսփոխան Վարդգէս էֆ. նիւթ ունենալով իրեն Կովկասահայ բանաստեղծները։ Պ. բանախօսը ապա հակիրճ կերպով սրտագին ակնարկ մը ձգեր է Օսմ. Խորհրդարանի զանազան կուսակցութեանց վրայ ու Մ. և Յ. քոմիթէի ներբողը ընելով հրաւիրեր է ներկաները յարել այդ կուսակցութեան։ Բանախօսներ են նաև Ասլան Թուլլի էֆ. և Սերովբէ էֆ. Դաւիթեան։

⁂ Զատկի առաջին օրը, կիրակի՝ Գաբրթայի Հայ երիտասարդները կէս օրուան ճաշի սեղան մը սարքեր են քաղաքին զօրանոցին մէջ գտնուող գաւառացի Հայ զօրքերուն, տեղւոյն Վարդանեան կրթարանի սրահին մէջ։ Հայ զինուորները բաժակաճառներու միջոցին իրենց սրտագին շնորհակալութիւնը յայտներ են Գաբրթայի ազգայիններուն։ Ճաշէն յետոյ Հայ զօրքերը տեղւոյն Վարդանեան Մարզարանը առաջնորդուած և հոն այլևայլ մարզանքներով զբօսնելէ յետոյ խիստ գոհ և զուարթ տրամադրութեամբ մեկնած են։

ՄԵԾ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ Ի ՆՊԱՍՏ ԿՈՎԿԱՍԱՀԱՅ ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐՈՒ

Բերայի տիկիններու մասնախումբի մը կողմէ կազմակերպուած այս նուագահանդէսը տեղի կ'ունենայ կիրակի ,Բէթիկեանի թատրոնին մէջ։ Կը մասնակցին Պոլսոյ երաժշտական շրջանակին ամէնէն մեծ արուեստագէտները, ինչպէս Օր. Տիւշաթէն, Հէկի ևն. ևն.։ Օթեակներու և թիկնաթոռներու տոմսակները կարելի է թատրոնին կիշէէն առնել կիրակի առտուէն։ Իսկ Սթալի և Կալըրիի 25 և 10 զրուշ տոմսակները կը ծախուին, այս օրուընէ սկսեալ, Կալաթա-Սէրայի անկիւնի հայ ծխախոտավաճառին քով։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Բարեսէր ազգային մը իր հանգուցեալ քրոջ մահուան քառասունքին առթիւ Ազգ. Հիւանդանոցի ընդհանուր պատարագելոյ հոգեհանգստեան համար 25 օսմ. ոսկի նուիրած է նոյն հաստատութեան։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Այրիախնամ յանձնաժողովը պէտք ունի արդի նորաձևութեամբ հմտեալ, կանանց զգեստներ պատրաստող կարող հայ վարպետուհիներու, պաշտօն յանձնելու համար անոնց Իսկէնտէրունի և Ատանայի այդ ձիւղին վրայ բացուելիք աշխատանոցներուն մէջ։ Հետևաբար անոնք որ յանձնառու կ'ըլլան ստանձնելու այդ պաշտօնը, թող հաճին դիմել առաջիկայ ուրբաթ օր 22 ապրիլ, ժամը 10ին (Ը. Ե.) Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, և ներկայացնել վերջնական պայմանները։

«ՊԱՐՏԻԶԱԿ»

«Պարտիզակ» վերստին պատկերազարդ հանդէսի 4րդ. թիւը հրատարակուեցաւ 48 էջով ճոխ և շահեկան պարունակութեամբ։ Պոլսոյ մէջ ձեռք կը ծախուի Ս. Մարտիկեան որդիք վաճառատունը, Եէնի Ջարշը, Մահմուտ Փաշա։ Գին՝ հատը 100 փարայ։ Բաժանորդներ դիմել Տիար Պ. Յ. Ակիմաքեանի, թիւ 21 Ակիմաք խան, Պոլիս։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՃԱՎԻՏ ՊԷՅ ՀՐԱԺԱՐԱԾ

Երէկ առտու, Ելմտական Նախարար Ճավիտ պէյ վարչապետ Հագգը փաշայի ապարանքը երթալով, տեսակցութիւն մը ունեցաւ։ Ցերեկի սեղանին մասնակցելէ յետոյ, Ճավիտ պէյ իր հրաժարականը ներկայացուց վարչապետին։

ՔՈԼԵՐԱՆ ԻԶՄԻՐԻ ՄԷՋ

ԻԶՄԻՐ, 20 ապրիլ.— Վերջին 24 ժամուան ընթացքին, զինուորական հիւանդանոցին մէջ քոլերայէ մէկ դէպք պատահեցաւ։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԵԱՆԵԱՅԻ ՄԷՋ

Պաշտօնապէս կը հերքուի կարգ մը թերթերու տուած այն խուճապայոյզ լուրերը թէ՝ Եանեայի մէջ վերջին ծայր յուզում կը տիրէ և թէ մօտալուտ խռովութեան մը կը վախցուի։

ԱՏԱՆԱՅԻ ԲԱՐԵԶԱՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Ատանայի կուսակալ Ճէմալ պէյ երէկ ներքին գործոց նախարար Խալիլ պէյի այցելելով Ատանայի բարեզարգութեան համար պատրաստած մէկ ծրագիրը ներկայացուց նախարարին։

ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ԺԱՄԱՆՈՒՄ

Կիրասոնի րէտիֆ զինուորներուն մէկ մասը և Թաշ Քէօփրիւի նորագիր զինուորները երէկ առտու Պոլիս ժամանեցին և փողով ու թմբուկով պատերազմական պաշտօնատունը գացին։

ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆ

Պոլսոյ ոստիկանական անօրէն Բէհմոյ պէյ և Բերայի ոստիկանական անօրէն Միւհսին պէյ հրաժարական տուած են։

ՈՂՈՂՈՒՄ

Գըզըլ-Իրմագ գետը (Ինկիլիր) երկու օրէ ի վեր (ապրիլ 20) սաստիկ կերպով յորդեցաւ և Օսմանճըք գիւղաքաղաքին մէկ մասը ողողելով կամուրջին մօտ գտնուող ջրաղացքը հիմէն քանդելով տարեր է։ Գետը հետզհետէ բարձրանալու հակամէտ ըլլալով շրջակայ բնակչութիւնը պարպուեցաւ։

ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ԱՌԱՔՈՒՄ

Երէկ Գմնեաի րէտիֆ զինուորները «Բէշիր փաշա», «Միտհատ փաշա», «Պէլմը Ալէմ», «Շամ», «Մէքքէ» և «Մարմարա» շոգենաւներով Սելանիկ ղրկուեցան։

ԱԶՔԸ ԼՈՅՍ
ՊՆԴՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ՊՈՏՈՅԻ ԼՈՒԾՈՂԱԿԱՆ ՊՕՆՊՕՆ ՇԱՔԱՐՆԵՐԸ

Թուզի, կոկի, դեղձի և այլ բնափ պտուղներու հիւթերէն պատրաստուած այս ախորժահամ շաքարները քննուած և վաւերացուած են Կայսերական Բժշկական և Առողջապահական Ժողովոյ պաշտօնագրով։ Անվնաս յանձնարարուած է չափահասներու, փոքրերու և ամէն կազմերու համար։ Բնաւ խիթ (փորցաւ) և կամ աղիքի բորբոքում չեն պատճառեր։ Բոլորովին անվնաս ստամոքսի, [illegible] աղիքներու։ Արեան մաքրութիւնը և աղեաց կանոնաւորութիւնը առողջութեան գլխաւոր պայմանն ըլլալուն, պէտք է փոքր անհանգստութեան մը ատեն գործածել Պոտոյի լուծողական և մաքրողական պօնպօն շաքարները։ Տուփը 100 փարա։ Կեդրոնատեղին և պատրաստիչը դեղագործ Պետրոս Ասլանեան (Պոտօ) թիւ 2 Պաղչէ-Գաբու, Կ. Պոլիս, Եէնի Ճամիի օսմ. նախկին Նամակատան դէմ։

ՊԵՏՐՈՍ ԱՍԼԱՆԵԱՆ

ՏՕՔԹ. Ա. ԱՐԵՒԵԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՖԻԼԱՏԷԼՖԻԱՅԻ ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ ԵՒ ԱՆԴԱՄԱԶՆՆԱԿԱՆ ՔՈԼԷՃԷ
ՎԿԱՅՈՒԱԾ
Աքսարայտան Գալիճիյօ, Բերա Թէբէ-Պաշի
թիւ 37 37—50

ՕՐՈԶՏԻ ՊԱՔ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԷՕՄԷՐ ԷՖ. ԽԱՆ, ՊԱՂՉԷԳԱԲՈՒ, ՊՈԼԻՍ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ ԱՄԷՆԷՆ ԱԺԱՆ ԱՊՐԱՆՔ ԾԱԽՈՂ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆ Է
ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ ՄԸ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ

Կարճ և երկայն գուլպա, ֆանէլա, քաշ-քօրսէ, սուէթըրս, չապիկներ, այրերու ,կիներու և տղոց յատուկ պատրաստազգեստներ, պլուզներ, ժիպեր և ժիպօններ, բէնեաւարներ, քորսէներ, թաշկինակներ, ձեռնոցներ, հովանոցներ և անձրևանոցներ, անուշահոտութիւններ, դանակեղէն, մարօքէնէ առարկաներ, ճամբորդութեան և բարեզեան ապրանքներ, առանին առարկաներ, Թօնաֆիէ, ժանեակներ, պրօտրի, մետաքսէ կերպասներ, բրդեղէն և բամպակեղէն ապրանքներ, ճերմակեղէն, կարասիներ, ժմալթ, լինօլէում, ժամացոյց և ոսկերչական ապրանքներ։

Մեծ վաճառում բրդեղէն կտորներու խիստ աժան գիներով։

Օրոզդի Պաք վաճառատունը միակ կեդրոնատեղին է «ՐՕՍԿՕՓ» կարի մեքենային և «ՕՄԵԿԱ» ժամացոյցներուն, որոնց և ո՛չ մէկ կերպով կը հաւասարի այդ արժէք ունեցող ուրիշ ո և է ժամացոյց։

ՕԹԷԼ
ԼԱ ՐՈՒՇ ՏԷ Զ'ԱՊԷՅԼ (ԹԻ ՊԻ ՀԱՅՎ

ՄԵԾ ԿԱՄՐՋԻ Ս. ՆԻՔՈԼԱ ՓՈՂՈՑ

Առաջնակարգ, մեծ և փառաւոր օթէլ մը, որ նոր կառուցուած է, առողջապահական առաւելութիւններով, օդաւէտ սենեակներով ու նորաձև և հանգստաւէտ կարասիներով օժտուած։ Այդ նորահաստատ օթէլը կը գտնուի ծովուն եզերքը Մեծ Կամրջի ամէնէն գեղազուարճ դիրքին վրայ, ուր հիանալի տեսարան մը կը պարզուի։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ
ԵՒ
ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐ
3 ՐԵԿՈՒԱՆ ԿԱՄ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՃԱՇ
15 ԴՐՈՒՇ

Օթէլը ունի տաքի և ծովու բաղնիք, նուագարանոց, հանդէսի սրահներ։ Ամէն չաբաթ երկրորդ ճաշի ատեն նուագ և ամէն կիրակի ցերեկ։ Մասնաւոր պայմաններ բնակիչներու և երկար ատեն օթէլին մէջ բնակողներու համար։

ՌԻՔԼԷՍ 26
RICQLÈS
ՄԵՆԹԱՅԻ ԱԼՔՈԼ
ՄԱՐՍԷԼ ԿՈՒՏԱՑ
որովայնի ցաւերը կը բժշկէ։ Քօլերայէ եւ ֆօլէրինէ կ'պահպանէ
ՊԱՀԱՆՋԵԼ Ռիքլէսի
ՄԵՆԹԱՅԻ ԱԼՔՈԼԸ
70 տարուան
ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

ՏՕՔԹ. ՆԷՃՄԷՏՏԻՆ ԱՐԻՖ

Բարիզի Մանկաբարձական Ընկերութեան անդամ և Բերայի մէջ հաստատուած կանանց հիւանդանոցին բժշկապետ Նէճմէտտին Արիֆ պէյ, որ Եւրոպայի մէջ կատարելագործած է իր ուսումը և երկար ատեն ի գործ դրած է իր բժշկական արուեստը, այս անգամ մայրաքաղաքս գտնուելով, հոս հաստատուած է։ Ֆրանկախտի դարմանը գտնող բրօֆէսէօր Էրլիխի 606 դեղը առաջին անգամ ինք կիրարկած է Թուրքիոյ մէջ, բրօֆէսէօրին մօտ ուսումնասիրութիւններ կատարելով։ Ծննդական գործողութիւններու, երիկամունքի և կանանց հիւանդութիւններու կը դարմանէ, բժշկական վերջին գրութեան համաձայն։ Թիւնէլին դիմաց գտնուող ապարթըմանին մէջ ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի կէս օրէն մինչև իրիկուն։ 2—10

ՏՕՔԹ. Ա. ՄԻՄԻՏԵԱՆ

(ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՏՈՒԱՅԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ)

Աչքի, ականջի, քիթի և կոկորդի։ Մասնագէտ Ֆրանս. Սէն-Պիէռ հիւանդանոցի։ Անկարոյժ Աչքաբուժարանի։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր 9—12 և 1—4 (Ը. Ե.) իր դարմանատունը՝ Բերա, Կալաթա-Սէրայ, նախկին բժիշկ Տօքթ. Խամբիկեանի։

Աղքատները ձրիաբար կը դարմանէ ամէն օր մինչև կէսօր իր դարմանատունը։ 29

ՏՕՔԹ. ԳԷՈՐԳ ԶԱՐԲԾԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԱԿԱՆՋԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ ԵՒ ՔԻԹԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
Վկայեալ Բարիզի համալսարանէն
ՎԻՐԱԲՈՅԺ ՇԻՇԼԻԻ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱՆԿԱՆՑ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ
(ՏՕՔԹ. ՎԻՕԼԻ)

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, կէս օրէ վերջ, Բերա, Սաքըզ Աղաճ, թիւ 6. բացի երեքշաբթի և չաբաթ օրերէն, առաւօտները կը գտնուի Պոլիս, Կամուրջին գլուխ Մ. Նարկիլէճեանի դեղարանը, մինչև ցերեկ։ Վկայեալ հիւանդները ամէն օր ձրիաբար կը դարմանուին։ Չորեքշաբթի ձրի։ 40—3

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ
(Phénix Autrichien)
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԻԷՆՆԱՅԻ ՄԷՋ ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1860 ԻՆ
Ն. ԲԱՐՁՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՎԻԷՐԱՅԻ ԴՈՒՔՍԻՆ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ	6,390,000	ՖՐԱՆՔ
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԴՈՒՄԱՐ	64,000,000	»
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ	230,000,000	»
ՎԵՐՋԻՆ 30 ՏԱՐԻՆԵՐՈՒ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐԸ	88,000,000	»
1910ԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ՆԵՐՈՒՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ	6,500,000	»

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ
Պ.Պ. ԳԱՍԹԷԼԼԻ ԵՒ ՄԻՒ.
1—52 ՄԵԾ ԹՈՒՆԷԼ ԽԱՆ, ՂԱԼԱԹԻԱ.—Կ. ՊՈԼԻՍ

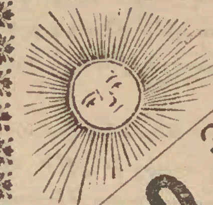

12 3/4

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԿԻՒՆ ՏՕՂՏՈՒ

ԿԻՒՆ ՏՕՂՏՈՒ վաճառատունը, որ հրապարակին վրայ մեծ համբաւ շահած է, պատիւ ունի ծանուցանելու իր բազմաթիւ յաճախորդներուն և պատուարժան հանրութեան թէ Եւրոպայի վերաբերեալ ձմրան եղանակին յատուկ ապրանքներ բերել տուած է վերջերս։ Վաճառատան նշանաբանը ըլլալով 12 զրուշ 30 փարայի վաճառում, շատ մը ապրանքներ կարելի է գնել այդ գումարին փոխարէն. ինչպէս Քաշ-քօրսէ, Թաշկինակ, Բուրդէ Ժիլէներ, Սեղանի և Արդուզարդի Սփռոցներ, Գուլպաներ, Ճերմակեղէններ, Ծածկոյթներ, Անկողնի Սաւաններու կտաւներ, այրերու Շապիկներ, Կեռօզիքներ, Փողկապներ, Անուշահոտութիւններ ևայլն, ևայլն։

Կը բաւէ ակնարկ մը ձգել ԿԻՒՆ ՏՕՂՏՈՒի վաճառատուններուն մէջ, Պոլիս, Եէնի Ճամի փողոց, Պաղլեան խան, և Բերա, Տէօրթ Եօլ Աղզը, թիւ 440, իր մասնաճիւղը, համոզուելու համար մեր ըսածին ճշմարտութեանը։ 38

ՄԵԾ ՅՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ՔՈՒԱՎԱԹՆԵՐՈՒ

ԽԻՍՏ ԱԺԱՆ, ՎԵՐՋԻՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՄԲ, ՇԱՏ ՏՈԿՈՒՆ
ԲԵՐԱ, ՍՈՒԼԹԱՆԻԷ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ԴԻՄԱՑ
ՆԷՃԻՊԼԷՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
ԴԻՄԵՑԷՔ ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ ԱՆՊԱՏՃԱՌ
4

ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ՈՒՐԱՐՏՈՒ
ԿԱՄ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱՐՆԻԿՆԵՐԸ ԵՒ ԻՐԵՆՑ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹԻՒՆԸ
Գրեց Գ. ԼՈՐԳ-ՄԵՍՐՈՊ

Ուղղակի Բարիզ պատրաստուած, չքեղ ու թանկագին պատկերներ, 224 էջ, մաքուր տպագրութիւն։

Ունի՝ մարմինէն անջատ՝ ՄԵԾԱԴԻՐ ՊԱՏԿԵՐ մը և ՔԱՐՏԷՍ մը որ պատրաստուած է զուտ արձանագրական ծանօթութիւններու վրայ հիմնուած։ Հին Հայաստանի արձանագրական առաջին և վաւերական պատմութիւնն է այս գիրքը։ Բազմաթիւ մասնաւոր պատուիրանքներ արդէն իսկ ամէն կողմէ եկած են։ Կ'արժէ փութալ քանի դեռ գիրը չէ սպառուած։ Գինն է Թուրքիոյ համար 10 զրուշ։ Արտասահման 2 ֆրանք, մէկ րուպլի կամ կէս տոլար։ Դիմել Պոլիս՝ բոլոր գրավաճառներուն և Օ. Արզումանեանի, Զաքմաքճըլար, Յակոբեան խան. Կովկաս՝ Գիւտէնպէրկ գրատուն, Թիֆլիս, և կամ Աստրախան՝ հեղինակին։ 3—10

ՄԵՐ ՀԱՅ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Ցայտնի է թէ մեր առողջութեան վրայ ամենէն աւելի կ'ազդեն իւղերը։ Սակայն անխառն իւղ գտնել ալ շատ դժուար է։ Մեր բոլոր հայրենակիցները այդ դժուարութենէն ազատելու համար, տեղական առաջնակարգ եւ անխառն իւղեր բերել տուած ենք ու կարելի եղածին չափ աժան գիներով կը ծախենք Պալըք Բազար, հացագործի փուռին կից վաճառատան մէջ։ Նոյնպէս այդ վաճառատան մէջ կը ծախուի Ալէմտաղի անուշ կաթը։ Կը վստահեցնենք թէ անգամ մը այցելողները խիստ գոհ պիտի մնան։ Առաջին տեսակէն սեւ խավեար օխան 120 դրշ.։

ՕՍՄԱՆԶԱՏԷ ՃԷՄԱԼԷՏՏԻՆ
17

ՀԻՆ ԱԿՌԱՆԵՐ
ԾԱԽՈՒ Կ'ԱՌՆՈՒԻՆ

Եթէ անգործածելի արուեստական ակռաներ ունիք, Բօօրսայի մօտ գտնուող Վօյվօտա խանը թիւ 14 գրասենեակը դիմեցէք որ, յարմար գինով ծախու կ'առնուին։ 3—12

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

(ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ)

ՆՈՐԻՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՎԵՀԱՓԱՌՈՒԹԵԱՆ
2 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1326 (1910) ԵՒ 11 ՌԱՄԱԶԱՆ 1328 ԹՈՒԱԿԻՐ ԻՐԱՏԷՈՎ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 100,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԲԱԺՆՈՒԱԾ ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐԸ 5 ՕՍՄ. ՈՍԿԻՆՈՑ
20,000 ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐՈՒ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԲԱՑՈՒՄ 10 000 ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐՈՒ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ — ԿԸ ՊԱՀԱՆՋՈՒԻ ԱՌԱՋԻՆ ՔԱՌՈՐԴԸ, ԱՅՆ Է, ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐԻՆ 1 ՄԷԿ 4ՐԴ. ՕՍՄ. ՈՍԿԻՆ։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՀԻՄՆԱԴԻՐՆԵՐԸ ԱՐԴԷՆ ՍՏՈՐԱԳՐԱԾ ԵՆ
ՄՆԱՑԵԱԼ 10,000 ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐԸ

ՅԱՅՏԱԳԻՐ

Շնորհիւ Օսմ. Սահմանադրութեան՝ գործունէութեան ընդարձակ դաշտ մը բացուած է այլ եւս օսմանեան դրամագլուխներու առջեւ՝ ամէն տեսակ ձեռնարկութիւններու համար։ Երկրին բազմաթիւ հարստութիւններուն աղբիւրները պիտի բարգաւաճին, և որոնց չահագործումը անոր տնտեսական վերածնունդին պիտի սատարէ։ Սակայն բացայայտ է թէ՛ այս ձեռնարկութիւններուն գործակցելու և այս բեղուն շարժումին մասնակցելու համար չեն բաւեր անհատական միջոցները, այլ անհրաժեշտ է որ, օսմանեան դրամագլուխները ընկերակցութիւններ կազմեն։

Անանուն ընկերութիւններու օսմանեան օրէնքը յատկապէս կը նպաստաւորէ այսպիսի խմբումները, որոնք կոչուած են ամէն յաջողութիւն վայելելու. Երկրին տնտեսական վերածնունդի այս գործին մէջ և չահեր ապահովելու բաժնետէրերուն։

Այս նկատումներէն թելադրուած խումբ մը հայ վաճառականներ և դրամատէրներ հիմնած են ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ, որպէսզի գործօն բաժին մը ունենան տնտեսական այս յառաջդէմ չարժման մէջ։

Ընկերութեան կանոնագիրը այնպէս մը յօրինուած է որ անոր կարելի պիտի ըլլայ, առանց ո և է սահմանումի, ազատօրէն ամէն տեսակ գործողութիւններ ընդգրկել, ճիշդ «Վարկի և Գործերու Դրամատուն» կոչուած հաստատութիւններուն նման, որոնք այնքան հզօրապէս սատարած են Գերմանիոյ ճարտարարուեստական և առեւտրական զարգացման։

Այս կազմակերպութեամբ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ պիտի կրնայ կատարել պարագաներուն և պէտքին համաձայն, իր ամենէն աւելի չահաւոր դատած գործերը, և ոչ միայն առեւտրական, ելմտական, ճարտարարուեստական և կալուածական գործերու մէջ, այլ և հանրային ձեռնարկութիւններու մէջ եւս, ինչպէս են արտօնութիւններու չահագործումը եայլն։

Վերջապէս ընկերութիւնը պիտի կրնայ գործել ամէն ճիւղի մէջ, իր դրամական միջոցներուն չափով և միշտ առաջնորդուելով խոհեմութեամբ և չափաւորութեամբ։

Ահա կանոնագրէն քաղուած մը։

ԿԱՆՈՆԱԳՐԷՆ ՔԱՂՈՒԱԾՆԵՐ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԱՆՈՒՆԸ
ԵՒ ՕՐԻՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ
ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ (Յօդ. 2)

Ընկերութեան անունն է

ՕՍՄ. ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

որ ենթակայ է, իբր օսմանեան ընկերութիւն, Տէրութեան ներկայ և ապագայ օրէնքներուն և կանոններուն։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՆՊԱՏԱԿԸ. (ՅՕԴ. 3)

Ընկերութեան նպատակն է թէ իր հաշւոյն, թէ մասնակցութեամբ և թէ ուրիշներուն հաշւոյն կատարել ամէն տեսակ բերքերու և վաճառքներու՝ գնում, վաճառում, փոխանակութիւն, ներածում և արտածում։

Սեղանաւորական, դրամական, յանձնարարական և ապահովական ամէն գործողութիւններ ընել, բայց ի թէ իր հաշւոյն և թէ ուրիշներու հաշւոյն չահագործութիւններէ։

Սեղանաւորական, առեւտրական, ճարտարարուեստական ընկերութիւններ կազմել և կամ անոնց կազմութեան մասնակցիլ։

Օսմանեան Կառավարութենէն ինքնին ստանալ ամէն տեսակ արտօնութիւններ, չահագործել զանոնք ինչպէս նաև այն ամէն արտօնութիւնները, որոնք իրեն կը փոխանցուին կամ կը թողուին։

Կալուածական օրինաց համաձայն՝ քաղաքներու և գիւղերու մէջ՝ կալուածներ գնել և վաճառել։

Հանրօգուտ և անհատական չինութեանց վերաբերեալ ամէն տեսակ գործողութիւններ և ձեռնարկութիւններ կատարել, ինչպէս նաև, օրինաց համաձայն, դրամի փոխարէն փոխատուութիւններ ընել։

Ամէն տեսակ սինտիքաներ և ընկերութիւններ կազմել և մասնակցիլ անոնց գործերուն յանձնառումը և հաշուեյարդարութիւնը։

ԸՆԿ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ (ՅՕԴ. 4)

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. Պոլիս է։

Ընկերութիւնը կրնայ, Վարչական Խորհուրդին պարզ որոշումով, թէ՛ Թուրքիոյ և թէ՛ արտասահմանի մէջ, հաստատել գրասենեակներ, գործակալութիւններ, մասնաճիւղեր և ներկայացուցիչներ կարգել։

ԸՆԿ. ՏԵՒՈՂՈՒԹԻՒՆԸ (ՅՕԴ. 5)

Ընկերութեան տեւողութիւնը որոշուած է յիսուն տարի, բացի պայմանաժամէն առաջ լուծման կամ երկարաձգման պարագային։

ԸՆԿ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ (ՅՕԴ. 6)

Ընկերութեան դրամագլուխն է 100,000 օսմ. ոսկի, կրողին վճարելի քսան հազար բաժնեթուղթերու բաժնուած, իւրաքանչիւրը հինգ օսմ. ոսկինոց։

Ընկերութիւնը, Ընդհ. Ժողովին որոշման համաձայն և Կառավարութեան արտօնութիւնը ստանալէ յետոյ կրնայ իր դրամագլուխը հասցնել 5 անգամ և ձեռնարկին պէտքին համեմատ պարտաթուղթեր հրապարակ հանել։

ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆ (ՅՕԴ. 7)

Ընկերութիւնը վերջնական կերպով կազմուած պիտի նկատուի, երբ ամբողջ դրամագլուխը ստորագրուած, և Պոլսոյ մէջ՝ առաջին մասնավճարը, այսինքն իւրաքանչիւր բաժնեթուղթի մէկ մէկ քառորդ օսմ. ոսկին, ստորագրութեան պահուն վճարուած ըլլայ։

Դրամ ուզելու ժամանակը պաշտօնաթերթին և Պոլսոյ ուրիշ թերթի մը մէջ հրատարակուած յայտարարութիւնով մը՝ բաժնետէրերուն առնուազն մէկ ամիս առաջ պիտի ծանուցուի։

Կրողին վճարելի բաժնեթուղթերուն յանձնումը տեղի պիտի ունենայ՝ մէկ մէկ քառորդ օսմ. ոսկիի առաջին մասնավճարէն ետքը, և յետագայ բոլոր միւս վճարումները պիտի նշանակուին բաժնեթուղթերուն վրայ։

Բաժնեթուղթերը պիտի տպուին մէկ կողմը Թրքերէն և միւս կողմը Ֆրանսերէն և հայերէն։

ԱՆՎՃԱՐ ՄՆԱՑԱԾ ՄԱՍՆԱՎՃԱՐՆԵՐ. (ՅՕԴ. 9)

Որոշուած ժամանակի մէջ չվճարուած ամէն մասնավճար, ի նպաստ Ընկերութեան տարեկան հարիւրին 6 տոկոսի կ'ենթարկուի, վճարման թուականէն հաշուելով և առանց ո և է զեկուցման։

(ՅՕԴ. 10) Պահանջելի մասնավճարները երբ չվճարուին, Ընկերութիւնը առանց վճարման համար զեկուցում ընելու և առանց դատական միջոցի դիմելու, իրաւունք ունի անվճար մնացած բաժնեթուղթերը ծախելու՝ ծախքերը, վնասը և չահը չվճարող բաժնետէրերուն պատկանելու պայմանաւ։

Հետեւաբար չը վճարուած բաժնեթուղթերուն թիւերը տասն և հինգ օր առաջ պիտի հրատարակուին օրաթերթերուն մէջ։ Երբ այս պայմանաժամը անցնի, բաժնեթուղթերը պիտի ծախուին, Պոլսոյ մէջ, փոխանակութեան գործակալի մը կամ միջնորդի մը ձեռքով և կամ աճուրդով։

Այս կերպով ծախուած բաժնեթուղթերը չեղեալ պիտի նկատուին և զանոնք միեւնոյն թիւով նոր բաժնեթուղթեր պիտի յանձնուին։

Վաճառման արդիւնքը, ծախքերուն զեղչումէն ետքը, նախորդ սեփականատէրին Ընկերութեան հետ ունեցած հաշւոյն պիտի տարուի. եթէ պակսի, տարբերութիւնը պիտի պահանջուի իրմէ, իսկ եթէ աւելնայ, իրեն պիտի վերադարձուի աւելցածը։

Այն ամէն բաժնեթուղթ, որ մասնավճարները կատարուած ըլլալուն յիշատակութիւնը չի կրեր, փոխանցելի ըլլալէ կը դադրի, և ո և է չահաբաժին չի վճարուիր անոր։

Ներկայ յօդուածով որոշուած միջոցները չեն արգիլեր ընկերութիւնը՝ օրինական միջոցներու ևս դիմելու։

Բաժնեթուղթերը պիտի հանուին բաւական տետրակներէ և թուագրուած ու ընկերութեան կնիքով կնքուած և ստորագրուած պիտի ըլլան Վարչ. Խորհուրդի երկու անդամներէն։

Նոր բաժնեթուղթերով դրամագլուխը աւելնալու պարագային, հիմնադիր բաժնետէրերը՝ նախապատուութեան իրաւունք պիտի ունենան [illegible] համեմատութեամբ բաժնեթուղթերուն կէսը միայն ստորագրելու. իսկ միւս կէսին նախապատուութեան իրաւունքը պիտի վերապահուի անոնց՝ որոնք նոյն միջոցին բաժնետէր են։

Հիմնադիր բաժնետէրերուն և պարզ բաժնետէրերուն վերապահուած նախապատուութեան այս իրաւունքը պիտի վերապահուի անոնց՝ որոնք նոյն միջոցին բաժնետէր են։

Հիմնադիր բաժնետէրերուն և պարզ բաժնետէրերուն վերապահուած նախապատուութեան այս իրաւունքը պիտի գործադրուի իւրաքանչիւրին ունեցած բաժնեթուղթերուն թիւին համեմատութեամբ։

ՀԻՄՆԱԴԻՐ ԲԱԺԻՆ (ՅՕԴ. 11)

Հիմնադրի բաժին անունով կրողին վճարելի երկու հազար բաժնեթուղթեր հանուած են, առանց որոշ արժէքի, որոնք հիմնադիրներուն պիտի յանձնուին, իրենց ունեցած բաժնեթուղթերու համեմատութեամբ, առանց ո և է փոխարժէք գանձելու։

Հիմնադիրի բաժին ունեցողները պարտաւոր են համակերպելու ներկայ կանոնագրին ընդհանուր տրամադրութիւններուն և Ընդհ. Ժողովին կողմանէ տրուած որոշումներուն։

Անոնք իրաւունք չունին Ընկերութեան գործերուն միջամուխ ըլլալու։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ (ՅՕԴ. 12 և 16)

Ընկերութեան գործերը պիտի վարէ Վարչական Խորհուրդ մը որ բաղկացած պիտի ըլլայ առնուազն հինգ ու առաւելն ինն անդամներէ, զորս բաժնետէրերու Ընդհ. Ժողովը պիտի ընտրէ։

Սակայն բացառաբար, առաջին Վարչական Խորհուրդին անդամները պիտի ըլլան հետեւեալ անձերը, որոնց անուանումը պիտի չենթարկուի Ընդհ. Ժողովին հաւանութեանը.

ՏԵԱՐՔ

Ա. Կ. ԱՐՄԷՆ, Ա. Կ. Արմէն և Ընկ. տանէն, Վաճառական,
Սթամպուլ, Կիւրքճիլեան խան

ԵԴՈՒԱՐԴ ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ, [*] Թ. և Ե. Գարակէօզեան տանէն, Դրամատէր,
Սթամպուլ, Սաալըխ խան

ԿԱՐԱՊԵՏ ԹԱՀԹԱՊՐՈՆԵԱՆ[*] Թահթապրոնեան Եղբարք տանէն, Դրամատէր
Կալաթիա, Մէհմէտ Ալի Փաշա խան

ՀԵԹՈՒՄ ՍԷԹԵԱՆ, Հ. և Ա. Սէթեան Եղբարք տանէն, Վաճառական,
Սթամպուլ, Թօհաֆճը խան

ՄԿՐՏԻՉ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ, Դրամատէր,
Սթամպուլ, Ալլըմճը խան

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՍԼԱՆԵԱՆ, Վաճառական-Հայթայթիչ կառավարութեան,
Կալաթիա, Բաղիկեան խան

ՍԻՄՈՆ ԳԱՍՍԻՐԵԱՆ, Ընդհ. Տնօրէն Արեւելքի «ԻՒՆԻՈՆ» Ապահովագրական Ընկերութեան,
Կալաթիա, Իւնիոն խան

Վարչական Խորհուրդի անդամներուն կէսը, ինչպէս նաև պաշտօնեաները օսմ. հպատակ պէտք է ըլլան։

……………Վարչական Խորհուրդի իւրաքանչիւր անդամ պէտք է 150 բաժնեթուղթ ունենայ։

Այս բաժնեթուղթերը իր պաշտօնավարութեան չրջանի գործերուն իբր երաշխաւորութիւն պիտի նկատուին……………

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ. (ՅՕԴ. 22)

Վարչական Խորհուրդի անդամները, Ընկերութեան զուտ չահերուն մէջ իրենց յատկացուած բաժնէն զատ, իրաւունք ունին նաև ներկայութեան վարձք ստանալու, որուն գումարը ամէն տարի Ընդհ. Ժողովը կ'որոշէ։

Իբրեւ բացառութիւն, առաջին չրջանին համար, ներկայութեան վարձքը՝ իւրաքանչիւր անդամի և նիստի համար՝ մէկ օսմ. ոսկի որոշուած է։

ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ (ՅՕԴ. 24 և 25)

Սովորական Ընդհ. Ժողովը ամէն տարի, Ընկերութեան կեդրոնատեղին մէջ կը գումարուի, Վարչական Խորհուրդի որոշած թուականին, տարեվերջէն վեց ամիսներուն մէջ։

Ընդհ. Ժողովը կրնայ նաև արտասովոր նիստի հրաւիրուիլ Վարչական Խորհուրդին, և ստուգողական պարագաներու մէջ ալ հաշուեքննիչներուն կողմանէ։

Ընդհ. Ժողովը նիստի պէտք է հրաւիրուի՝ Վարչական Խորհուրդին կողմէ՝ նաև այն պարագային, երբ դրամագլխուն առնուազն հարիւրին 25ը ներկայացնող բաժնետէրերու խումբ մը կողմէ պահանջուի, պայմանաւ որ այդ բաժնետէրերը գումարման չարժառիթներն ու նպատակը յայտնեն, և ապացուցանեն թէ Վարչական Խորհուրդին կողմէ նշանակուած ատենէ՝ իբր առնուազն յանձնած են իրենց վերաբերեալ բաժնեթուղթերը։ Այսպէս յանձնուած բաժնեթուղթերը պիտի մնան Ընդհ. Ժողովին վերջանալը։

Ընդհ. Ժողովին մասնակցելու համար պէտք է առնուազն 20 բաժնեթուղթ ունենալ։

Ընդհ. Ժողովին իւրաքանչիւր անդամը, թէ՛ իբր սեփականատէր և թէ՛ իբր փոխանորդ, որքան քան բաժնեթուղթ ներկայացնէ՝ այնքան ձայն կ'ունենայ, բայց երբեք տասնևհինգ ձայնէն աւելի չի կրնար ունենալ.

ՀԱՇՈՒԵՔՆՆԻՉՆԵՐ. (ՅՕԴ. 30)

Ընդհ. Ժողովը ամէն տարի, Ընկերութեան բոլոր հաշիւները քննելու համար, երկու հաշուեքննիչ կ'անուանէ, որոնք առնուազն երեսուն բաժնեթուղթի տէր պէտք է ըլլան։

Այս բաժնեթուղթերը՝ իբր առհաւատչեայ՝ Ընկերութեան սնտուկին պէտք է յանձնուին, այնքան ատենուան համար՝ որքան տեւէ իրենց պաշտօնավարութիւնը։

Հաշուեքննիչներուն պաշտօնն է Վարչական Խորհուրդին կողմէ ներկայացուած հաշիւներուն, հաշուեկշռին, ինչպէս նաև Ընկերութեան կացութեան վրայ տեղեկագիր մը մատուցանել Ընդհ. Ժողովին……։

……………Իրաւունք ունին մատուցում մը ստանալու, որուն քանակը Ընդհ. Ժողովը պիտի սահմանէ ամէն տարի։

Բացառութիւն ըլլալով առաջին հաշուեքննիչներն են.

Տեարք Արշակ Հիւրմիւզ
Զարմայր Ճէմպարտաճեան

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ՏԱՐԻՆ. (ՅՕԴ. 35)

Ընկերական տարին կը սկսի Յունվար 1էն (Հ. Տ.) և կ'աւարտի յաջորդ Դեկտեմբեր 31էն։

Առաջին տարեչրջանը պիտի հաշուուի, բացառաբար, Ընկերութեան վերջնական կազմութեան թուականէն սկսեալ մինչև 31 Դեկտեմբեր 1911……………։

ՇԱՀԵՐՈՒ ԲԱԺԱՆՈՒՄ. (ՅՕԴ. 36)

Բոլոր ծախքերուն զեղչումէն վերջ, մնացեալ տրամադրելի գումարները կը կազմեն զուտ չահերը։

Այս չահերէն նախ պիտի հանուին.

1. Հարիւրին 10 պահեստի պարտաւորիչ դրամագլուխ մը կազմելու համար։

2. Անհրաժեշտ գումարը, վճարուած դրամագլխուն վրայ հարիւրին 5 տոկոս վճարելու համար բաժնետէրերուն՝ իբրեւ առաջին չահաբաժին։

Այս երկու կանխահանումներէն վերջ, և Վարչական Խորհուրդին առաջարկութեամբ, մնացորդ հաշուէն կարելի է վար դնել ուրիշ սեւ գումար՝ երկրորդ պահեստի դրամագլուխ մը կազմելու համար։

Մնացեալ չահը պիտի բաժնուի հետեւեալ կերպով.

Ա. Հարիւրին 15 հիմնադիրի բաժիններուն.

Բ. Հարիւրին 20 Վարչական Խորհուրդին։

Գ. Հարիւրին 5 պաշտօնէութեան։ Այս հարիւրին 5ին բաշխումը պիտի կատարուի Վարչական Խորհուրդին կողմանէ։

Դ. Հարիւրին 60 բաժնետէրերուն, իբրեւ երկրորդ չահաբաժին…………։

ԳԼԽԱՎՃԱՐ. (ՅՕԴ. 37)

Ընդհ. Ժողովը կրնայ որոշել տալ՝ տարեկան զուտ չահերէն գումար մը դուրս հանելու, հրապարակէն սեւ քանակութեամբ՝ բաժնեթուղթ ետ քաշելու համար վճարահանութեամբ։

Այս կերպով գլխավճարուած բաժնեթուղթերը պիտի չարունակեն առնել չահաբաժինները, բայց տոկոսի իրաւունքը պիտի կորսնցնեն։

ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Այսօրուընէ սկսեալ բացուած է, ՕՍՄ. ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՏԱՆ (ՊԱՆՔ ԷՄՊԷՐԻԱԼ ՕԹՕՄԱՆ) «Կ. Պոլսոյ և բոլոր գործակալութեանց կեդրոններուն մէջ», համաձայն վերապահուած՝ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ, 5 օսմ. ոսկինոց 10,000 բաժնեթուղթերուն ստորագրութիւնը։

«Ստորագրութիւնը պիտի փակուի 8/31 Մայիս 1911ին։

Իւրաքանչիւր բաժնեթուղթի առաջին մասնավճարն է, մէկ մէկ քառորդ օսմ. ոսկի (Օ. Ո. 1¼)։

Այդ վճարման փոխարէն Օսմ. Կայսերական Դրամատունը ստացագիր մը պիտի տայ, որ յետոյ պիտի փոխանակուի ստացագիրները յանձնած տեղերուն մէջ. բուն բաժնեթուղթին հետ, այս վերջնոյն վրայ նշանակուած պիտի ըլլայ եղած մասնակի վճարումը։

Երբ ստորագրութեան խնդրանքները տրամադրելի բաժնեթուղթերուն քանակէն աւելի ըլլան, այդ պարագային համեմատական կերպով քիչ բաժնեթուղթ պիտի տրուի ստորագրողներուն։

Կարելի է նաև թղթակցութեամբ ստորագրել։

Հարկ եղած խնդրանքը պիտի ըլլայ որպէսզի բաժնեթուղթերը ընդունուին Կ. Պոլսոյ սակարանին մէջ։

Կանոնագիրը փափաքողին կը տրուի։

Վարչական Խորհուրդը պիտի որոշէ երկրորդ քառորդին վճարման թուականը ու ամիս մը առաջ՝ Պոլսոյ լրագիրներուն մէջ տպուած յայտարարութիւնով մը հանրութեան պիտի տեղեկացնէ։

Երբ Ընկերութեան գործառնութիւնները ընդարձակուին, 3րդ. և 4րդ. քառորդներն ալ պիտի պահանջուին միշտ ամիս մը առաջ լրագիրներու միջոցաւ ծանուցանելով թուականը։ 3—10

---

[*] Տեարք Եդուարդ Գարակէօզեան և Կարապետ Թահթապրոնեան ստանձնած չըլլալով կանոնագրով իրենց յանձնուած պաշտօնը, Վարչական Խորհուրդը ամբողջացած է՝ ընտրելով, Տ. Տ. ԳԷՈՐԳ ԱՍԼԱՆԵԱՆ, Նախկին անօրէն կամուրջներու և ճանապարհներու Առեւտրական և Հանրօգուտ Շինութեանց Նախարարութեան. ՏԻԳՐԱՆ ԽԱՆ ՔԷԼԷԿԵԱՆ, Վաճառական, Բարիզ։

ԽԻՍՏ ԿԱՐԵՒՈՐ

ԻԶՄԻՐԻ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Օսմանեան կառավարութեան քոնթրոլին տակ և մասնաւոր արտօնութեամբ կազմակերպուած այս վիճակահանութեան չորրորդ սէրիի տոմսակները ծախու հանուած են։ Այդ տոմսակներուն թիւը 28000 ըլլալով, ատոնց կէսը 14000, զանազան աստիճանի պարգեւներ կը չահին։ Ասկէ զատ, տասներեք մեծ պարգեւներ ալ կան։

Տոմսակները դիւրամատչելի դարձնելու համար կարեւոր զեղչ մը եղած է անոնց գնին վրայ։ Երեք կարգի տոմսակներ կը ծախուին. կէս, մէկ քառորդ և մէկ ութերորդ. կէսին գինն է երկու մէճիտ, քառորդինը՝ մէկ մէճիտ և մէկ ութերորդինը՝ կէս մէճիտ։

Օրինակի համար, մէկէն վեց, այսինքն՝ վեց վիճակահանութեան մէջ 50,000 ական հատ վեց պարգեւ, վերջին եօթերորդ վիճակահանութեան հինգերորդ թիրաժին մէջ 250 000 ական հատ հինգ հատ պարգեւ, եօթերորդ վիճակահանութեան ամենէն վերջին թիրաժին մէջ մէկ հատ 1 000,000, երկու հատ 300,000 ղրուշի, ընդամէնը տասներեք մեծ պարգեւներ կ'ըլլեն։ Ասկէ զատ, 75,000 100,000 125 000 150,000 200,000 ղրուշի, և ուրիշ հազարաւոր պարգեւներ ալ կը չահին։

Եթէ երբեք 13 պարգեւներէն ոմանք իրենց պատկանած վերջին թիրաժին մնան, կանոնագրին համաձայն, միեւնոյն թիւը կը չահին թէ՛ մեծ և թէ փոքր պարգեւներ. այնպէս որ մէկ թիւը կրկնակի չահած կ'ըլլայ 1 500,000 1,400,000 1.3 0 000 ղրուշ, որոնք մարդս մեծ հարստութեան մը կ'արժանացնեն։ Այս հաւանական պարագան ալ պէտք է նկատողութեան առնել։

Բնական է որ ամէն մարդ մասնակցի այս վիճակահանութեան, որուն տոմսակներուն գինը խիստ զեղչուած է, մինչ պարգեւներուն թիւը չատ և խիստ կարեւոր է։ Սոյն վիճակահանութեան մասնակցելու զօրաւոր խթան եղող պատճառներէն մէկն ալ աս է որ այս վիճակահանութիւնը տեղական ըլլալով, առնուած և տրուած դրամները երկրին մէջ կը մնան, այսինքն հանրային հարստութեան կը պատկանին։ Այս վիճակահանութեան չնորհիւ օսմ. արհեստից վարժարանին նման բարեգործական հաստատութեան մը մէջ ծնողազուրկ տղաք կը պատսպարուին ու կը կրթուին։ Առանց ցեղի և ազգի խտրութեան կրթութիւն տալով բոլոր վարժարաններն ալ կ'օգտուին անկէ, և ասոնց մէջ կան նաև Իզմիրի Իթթիհատ վէ Թէրագգը վարժարանին պէս կրթական հաստատութիւններ։

Այսպէս, Իզմիրի վիճակահանութեան չնորհիւ մարդ թէ կը չահի և թէ հայրենիքին ծառայած կ'ըլլայ։ Ուստի ժողովուրդեան կը յանձնարարենք սոյն վիճակահանութիւնը, յուսալով որ այդ ազնուութիւնը ցոյց պիտի տան։

Տոմսակները կը ծախուին և պարգեւները անմիջական կերպով կը վճարուին ԻԶՄԻՐԻ ՆԷՃԱՏԻԷ (Մօռքօֆ) փողոցը ՄՕՐՏՕԽԱՅ ԼԷՎԻԻՆ դրամատանը. թիւ 1 դրասենեակը. և Երլորդ Ֆերմանէի մէջ, ՊԷՆԻԱՄԻՆ ՏԷՎԻՏՍՕ իր դրասենեակը։ Կ. Պոլսոյ մէջ տոմսակի գնման և պարգեւներու գանձման համար պէտք է դիմել Կամուրջին գլուխը Վալիտէ Սուլթան խան. թիւ 15. վիճակահանութեան ընդհանուր ներկայացուցիչ ՏԷՎԻՏՍՕ ՎԷՆԹՈՒՐԱՅի դրամատունը։ Սոյն վիճակահանութեան տոմսակները կը ծախուին նաև բոլոր լումայափոխներուն քով։ =7=

فوق‌العاده جسيم قراوات سركيسى

غايتله اوجوز صوك موده چشيدلر چوق صاغلام

بك اوغلنده مكتب سلطانى قارشوسنده

نجيبلر تجارتخانه‌سى

مراجعت ايديكز هرحالده ممنون قاله‌جقسكز

ՊԱՀՐԻՅԷ ՆԷՃԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Պահրիէ մէյրէզ խասթահանէսինէ ալըր ատէտ փիմէս վէ պագթէրիօլօժի լապօրաթօրը ինչասը գափալը զարֆ ուսուլիլէ մինագասայա գօնուլտուղընտան պանկալարըն չէրախիթի վէ փլան վէ թարիֆնամէսի մուհասէպէ ինչասընտա թալիպ օլանլարըն թէքլիֆնամէլէրին քէչաա մուգարրէր պուլընան նիսան պաժինին [illegible] խչինճի ճումա էրթէսի կիւնի սաաթ [illegible] Պահրիէ նէզարէթի [illegible] թէքլիֆնամէլէրի գապուլ օլունմայաճաղը իլան օլունուր։ 327 նիսան 13

2—3

ԹՐՈՒՔ ՎԷ ՄԷԱՊԻՐ ԻՏԱՐԷՍԻՆՏԷՆ

Էտիրնէ Տիմօթէքա ծիվարընտա Մէրիճ քէօփրիւսի գուրուլմասը նարըլաճաղ թամիրաթ պապագասը։ Իհալէի գաթիէ թարիխի 327 նիսան 23, պէտէլի 182000

Գարամուսալ Իզնիք թարիգին Գարա Ահմէտլիլէրտէ Իզմիթ սանճաղը Եալով Տէրէ արասընտաքի թամիրաթ վէ խուլաթ, իհալէի էվվէլիէ թարիխի 327 մայիս 15, իհալէի գաթիէ թարիխի 327 մայիս 23 պէտէլի 370984

Էտիրնէ Խայրապօլու Պապա Էսքի թարիգի, իհալէի էվվէլիէ թարիխի 327 մայիս 15, իհալէի գաթիէ թարիխի 327 մայիս 23, պէտէլի 1393578։

Պէտէլլէրիլէ էսամիսի պալատէ մուհարրէր ամէլիաթ վէ թամիրաթըն հիզալարընտաքի կէօսթէրիլէն միւտտէթլէրտէ իհալէլէրի իճրա գըլընաճաղընտան թալիպ օլանլարըն [illegible] մահալլէրինտէ Նաֆիա գօմիսիօնլարընա վէ Տէրսաատէթտէ Թիճարէթ վէ Նաֆիա Նէզարէթ միւնագասա գօմիսիօնընա միւրաճաաթ էթմէլէրի իլան օլունուր։

ԹԻՃԱՐԷԹ ՎԷ ՆԱՖԻԱ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Թիճարէթ վէ Նաֆիա Նէզարէթի [illegible] 20 ղրուշ [illegible] մի պէշլինճի պազար էրթէսի կիւնի [illegible] իլան օլունուր։ Նիսան 20 1—3

ՏՕՔԹՕՐ

ԵԴՈՒԱՐԴ ՇԱՀՊԱԶ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱՉՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Բարիզի Բժշկական Համալսարանի Աչ. նարուժական Քլինիքին մէջ մասնագիտութիւնը կատարելագործած և Գէնզվէնի հիւանդանոցին մէջ իբրեւ ակնաբոյժ երկար փորձառութիւն ստացած, մեծ խնամքով կը դարմանէ աչքի ամէն հիւանդութիւններ։ Շիկաը (cache) կը չոկէ առանց գործողութեան և ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած Բ. օֆ. մավալի գործիքով կոր ճառաճաներու և հեռաճաներու յատուկ և փայլուն ցուցնող ակնոցներ կուտայ, ոփթալմիքական ախտէն առաջ եկած աչքի հիւանդութիւնները՝ երակներուն մէջ նոր դեղ մը նե, արկելով արմատապէս կը դարմանէ, և առանց ցաւ պատճառելու կը կատարէ խարարաքի (բէրոն) և աչքի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործողութիւն, տեսողութեան զուրկ և տձեւ աչքերուն տեղ բնականին յար և նման արուեստական աչքեր կը զատէ։ Հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէսօր, Պաղչէ-Գաբու Համիտիէ Սէպիլին դիմաց Իւքիւճեան դեղարանը կէսօրէն վերջ Բերա, Շիշան ծամբայ. հելլէնական հիւպատոսարանին դիմաց 91 թիւ դարմանատունը։ Ուրբաթ օրեր նոյն դեղարանը, իսկ երեքշաբթի օրերը ցերեկին վերջը իր տունը դիմող հիւանդները ձրիաբար կը դարմանէ։

15—50

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ